

DE STER

Februari 1983 · 83ste jaargang · Nummer 2

DE STER

Uitgave van De Kerk
van Jezus Christus van de
Heiligen der Laatste Dagen

Februari 1983
83ste jaargang
Nummer 2

Eerste Presidium: Spencer W. Kimball, Marion G. Romney, Gordon B. Hinckley.

Raad der Twaalf: Ezra Taft Benson, Mark E. Petersen, Le Grand Richards, Howard W. Hunter, Thomas S. Monson, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, Bruce R. McConkie, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell.

Adviseurs: M. Russell Ballard, Rex D. Pinegar, Charles Didier, George P. Lee, F. Enzo Busche.

Eindredacteur: M. Russell Ballard.

Hoofdredeacteur: Larry A. Hiller, **Adjunct-redeacteur:** David Mitchell,

Stafmedewerkster: Bonnie Saunders, **Vormgeving:** Roger Gylling Redactie.

Redactie De Ster: Henri J. A. Tenthof van Noorden, Kerkelijk Vertaalbureau, Parkstraat 38, NL-3581 PL Utrecht.

Nieuwsredacteur: George Ph. M. Kraanen, Spoorlaan 15, NL-3721 PA Biltoven.

INHOUDSOPGAVE

„Die zijn leven zal willen behouden”, <i>Gordon B. Hinckley</i>	1
De onvergetelijke zomer, <i>Alma J. Yates</i>	9
Waarlijk Gods woord, <i>Tammy L. Tobin</i>	13
Kritiek weerstaan tijdens huisonderwijs, <i>Dan Workman</i>	16
„Indien de bazuin een onduidelijk geluid geeft,” <i>Wayne B. Lynn</i>	22
LeGrand Richards: Een wonderbaar werk en een wonder, <i>Lucille C. Tate</i>	24
Examens, <i>Kanako Yamabuki</i>	34
Mormonad	39
De hernieuwing van de oude Scherp IJzer, <i>Lynn L. Wright</i>	40
„Trots en vooroordelen,” <i>Susan Evans McCloud</i>	43

KINDERSTER

Een lied in zijn hart, <i>Hazel M. Thomson</i>	1
Het heilig avondmaal,	5
Van vriend tot vriend, <i>Joleen Meredith</i>	6
Ons verbazend zintuig van het gevoel, <i>Betsy Obando</i>	8

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266 041 434,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bf. 408 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10.00.

© 1983 by the Corporation of the President of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints.
All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

„WIE ZIJN LEVEN ZAL WILLEN BEHOUDEN”

President Gordon B. Hinckley

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Enige jaren geleden was ik op een zondagmorgen te gast bij een ringpresident in een kleine stad in Idaho. Voor het ochtendgebed las het gezin tezamen enkele teksten uit de Schriften. Onder andere werden de woorden van Jezus voorgelezen die wij vinden in Johannes 12:24: „Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, indien de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij op zichzelf; maar indien zij sterft, brengt zij veel vrucht voort.”

Zonder twijfel sprak de Meester hier over zijn eigen aanstaande dood en bedoelde Hij dat, tenzij Hij stierf, zijn leven grotendeels zinloos zou zijn. Maar ik zie in deze woorden nog een andere betekenis. Het komt mij voor dat de Heer hier tot een ieder van ons zegt dat, tenzij wij onszelf verliezen in dienstbetoon aan anderen, ons leven grotendeels nutteloos is, want zegt Hij verder: „Wie zijn leven liefheeft, maakt dat het verloren gaat, maar wie zijn leven haat in deze wereld, zal het bewaren ten eeuwigten leven.” (Johannes 12:25.) Of, zoals het in Lucas staat: „Ieder, die zijn leven zal trachten te behouden, die zal het verliezen, maar ieder, die het verliezen zal, die zal het vernieuwen.” (Lucas 17:33.) Met andere woorden, hij die alleen voor zichzelf leeft verdort en sterft, maar hij die zichzelf vergeet in dienstbetoon aan an-

deren, groeit en ontwikkelt zich in dit leven en in de eeuwigheid.

Die morgen werd de president bij wie ik logeerde tijdens de ringconferentie ont-heven na dertien jaren trouwe dienst. Iedereen gaf blijk van zijn grote liefde en waardering voor hem, niet vanwege zijn rijkdom, niet vanwege zijn standing onder de zakenmensen in zijn stad, maar wegens het dienstbetoon dat hij op onzelf-zuchtige wijze had gegeven. Zonder enige gedachte aan persoonlijk belang, had hij tienduizenden kilometers in alle weers-omstandigheden gereden. Hij had werke-lijk duizenden uren gewijd aan het belang van anderen. Hij had zijn eigen zaken verwaarloosd om degenen bij te staan die zijn hulp nodig hadden. En door dit te doen had hij zijn leven vernieuwd en was hij groot geworden in de ogen van degenen die hij gediend had.

Er werd die morgen een nieuwe president voorgesteld en veel aanwezigen waren er trots en gelukkig om; maar niemand was trotser en gelukkiger dan een man geze-ten aan de tafel van de ringadministra-teur, een plattelandspostbode. Hij was het die twaalf jaar eerder door rustig en geduldig met hem te werken zijn geheel en al inactieve buurman had weten te bewegen weer actief te worden.

Het zou zo veel gemakkelijker geweest

„WIE ZIJN LEVEN ZAL WILLEN BEHOUDEN”

© Providence Litograph Company 1957

Evenals zaad gezaaid moet worden en
moet sterven om vruchten voort te
brengen, zo moeten wij ons leven
verliezen en „leven” door
dienstbetoon.

zijn om die onverschillige buurman zijn gang te laten gaan, en het zou veel gemakkelijker geweest zijn voor die postbode om zijn eigen rustige leventje te leiden. Maar hij had zijn eigen belangen opzij gezet voor de belangen van een ander; en die ander werd die zondag de geëerde en gerespecteerde leider van een grote ring van Zion. Toen de mensen hun nieuwe president hun steun toezegden, welden er tranen van dankbaarheid in de ogen van de man aan de administrateurs-tafel. Door zijn eigen belangen opzij te zetten had hij vreugde en zin gebracht in het leven van de man die die morgen aangesteld werd als ringpresident.

Philips Brooke, (Amerikaans predikant en schrijver, 1835–1893) heeft eens de veelzeggende opmerking geplaatst: „Met hoeveel zorg kruipen de meeste mensen in naamloze graven; terwijl er zo nu en dan één of twee zijn die zichzelf vergeten en onsterfelijk worden.”

Ik herinner mij eens een vriend te hebben bezocht in Zuid-India, die wij twaalf jaar eerder voor het eerst hadden ontmoet naar aanleiding van een verzoek van hem om te kunnen worden gedoopt. Tien jaar daarvoor had hij een brochure van de kerk gevonden, maar hij wist niet door wiens toedoen die brochure in dat deel van de wereld verzeild was geraakt. Hij schreef naar het hoofdkantoor van de kerk in Salt Lake City. Men zond hem meer boeken van de kerk, en hij las deze. Wij hebben hem niet gedoopt, die eerste keer dat wij hem bezochten; hij was er nog niet klaar voor. Maar wij zorgden ervoor dat het evangelie aan hem onderwezen werd, en enkele maanden later werd hij wel gedoopt.

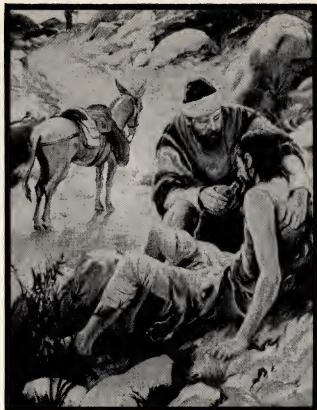
Deze man werkte als boekhouder in een cementfabriek. Zijn salaris was karig. Zijn huis was klein, maar zijn hart was groot en vloeide over. Uit liefde voor anderen, ontstaan door zijn kennis van het evangelie van Jezus Christus, bouwde hij met zijn eigen handen op een stuk land dat hij van zijn spaarcenten had gekocht een school. Het was een eenvoudig ruw gebouw, maar ongeveer vierhonderd kinderen werden daar onderwezen, en een ieder van hun werd uit de duisternis van onwetendheid gebracht in het licht van het onderwijs. Wat deze daad van liefde in hun leven betekent en nog zal betekenen, is niet te overzien.

Door de inspanning van deze man werden er vijf kleine gemeenten van de kerk opgericht in de plattelandsdorpen van Zuid-India. De leden hebben er drie of vier kleine vergaderplaatsen gebouwd, netjes en schoon. Boven de deur van elk van deze gebouwtjes is een gevelplaat aangebracht, waarop zowel in het Engels als in het Tamilisch staat: „De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.” De vloer is van beton en er zijn geen banken, de mensen zitten op de vloer en daar gaven wij beiden ons getuigenis en namen deel aan het heilig avondmaal.

Er zijn nu iets meer dan tweehonderd leden van de kerk onder de vele miljoenen mensen die in India leven. Eenmaal zal iemand de geschiedenis van de kerk in India schrijven. Dat verhaal zal niet volledig zijn tenzij er een hoofdstuk in staat over mijn vriend, die zichzelf verloor in dienstbetoon aan anderen.

Op die lange reis om de wereld, ontmoeten wij een andere vriend die vroeger deel

„WIE ZIJN LEVEN ZAL WILLEN BEHOUDEN”

© Providence Lithograph Company 1961

De macht is in ons om
op eigen initiatief
betekenisvolle daden van
dienstbetoon te doen.

uitmaakte van de wetenschappelijke staf van de Brigham Young University. Zijn kinderen waren inmiddels volwassen, en hij en zijn vrouw hadden besloten dat zij in plaats van niets te gaan doen als gepensioneerden, zoals zij heel goed hadden kunnen doen en zoals miljoenen anderen doen, een plaats in de wereld zouden zoeken waar zij de kinderen van hun Hemelse Vader konden helpen door ze waarheden te onderwijzen die ze konden redden.

Zij vonden zo'n plaats. Zij hebben hun prachtige huis verkocht; zij hebben hun auto verkocht; zij hebben hun vrienden en familieleden vaarwel gezegd en zijn naar een verafgelegen plaats gegaan waar nauwelijks enig comfort was. Maar toen zij hun brood uitwierpen op het water, opende de Heer de mogelijkheden voor hen om te onderwijzen, te inspireren en anderen te helpen. Niemand kan voorstellen wat de resultaten van hun pionierswerk zullen zijn.

Als ik denk aan deze man en zijn vrouw, die het comfort van hun huis en het gezelschap van hun vrienden verlieten op een leeftijd waarop de meeste mensen het wat kalmer aan gaan doen en zich willen ontspannen, komen de woorden van de Heer in mijn gedachten: „En een ieder, die huizen of broeders of zusters of vader of moeder of kinderen of akkers heeft prijsgegeven om mijn naam, zal vele malen meer terugontvangen en het eeuwige leven erven.” (Matteüs 19:29.) Deze woorden wellen telkens weer in mij op als ik oudere broeders en zusters in de zendingsvelden van de kerk ontmoet of over hen hoor spreken. Velen van hen, al dan niet getrouwd, hebben zich vrijwillig

aangediend of hebben een roeping om de Heer te dienen aanvaard.

Wij hebben ze nodig. De Heer heeft ze nodig. De mensheid heeft ze nodig. En die broeders en zusters hebben die zegenrijke ervaring ook nodig. Want in het algemeen gesproken zijn de ellendigste mensen die ik ken degenen die alleen maar belang stellen in zichzelf; de gelukkigste mensen die ik ken zijn zij die zichzelf verliezen in de dienst van anderen.

Ik bezocht eens een middelbare school en daar hoorde ik de gebruikelijke klachten van de jongelui: klachten over teveel huiswerk, alsof het een last was in plaats van een voorrecht om deel te kunnen nemen aan de kennis van de aarde, klachten over behuizing, klachten over voedsel.

Ik raadde deze jonge mensen aan dat als de druk van hun studie hen te groot was, als zij het nodig vonden om over de behuizing en hun voedsel te klagen, zij het volgende moesten doen om hun problemen op te lossen. Ik stelde ze voor hun boeken voor een paar uur opzij te leggen, hun kamers uit te trekken en iemand op te gaan zoeken die oud en eenzaam, of ziek en ontmoedigd was. In het algemeen heb ik geconstateerd dat als wij klagen over het leven, dat is omdat wij alleen aan onszelf denken.

Jarenlang hing er een bord aan de muur in een schoenmakerswinkel waar ik klant was. De tekst luidde: „Ik klaagde omdat ik geen schoenen had totdat ik een man zag die geen voeten had.” De beste medicijn voor het verschijnsel zelfmedelijden is zichzelf te verliezen in de dienst van anderen.

Er zijn jonge meisjes, en zelfs jongemannen, die zich zoveel zorgen maken over de vraag of zij ooit zullen trouwen dat zij er bijna ziek van worden. Natuurlijk is het huwelijk wenselijk; natuurlijk moet men hopen eenmaal te trouwen en er naar toe leven. Maar er zich zorgen over maken is van geen enkel nut. Integendeel, het kon wel eens het tegenovergestelde resultaat hebben, want er is niets dat een persoonlijkheid zo aantast als een negatieve kijk op het leven. Sommigen van onze leden zullen in dit leven niet trouwen, maar zij moeten niet vergeten dat het leven toch nog zo rijk en produktief en zo vreugdevol kan zijn als zij zich maar voorstellen kunnen. En de sleutel tot die vreugde is dienstbetoon aan anderen.

Ik prijs de leden van onze kerk die zo bereidwillig hun tijd geven aan het heilige werk in de tempels van de Heer. Tempelwerk is zuiver onbaatzuchtig dienstbetoon. Ik ben van mening dat het grote offer aan tijd en inspanning ten behoeve van de doden en dat gegeven wordt door honderdduizenden mensen, die het overigens toch druk hebben, een van de wonderen van onze tijd is. Zij die hiermee bezig zijn weten dat dit werk een fijne bevrediging schenkt. De zegeningen van de Geest worden letterlijk een medicijn die vele kwalen in ons leven geneest. Door dergelijke ervaringen gaan wij beseffen dat wij de Heer pas werkelijk dienen als wij ons in de dienst van anderen begeven.

In onze bedeling heeft de Heiland gezegd: „Voorwaar zeg Ik: De mensen dienen ijverig voor een goede zaak werkzaam te zijn, en vele dingen uit eigen vrije wil te doen, en veel gerechtigheid tot stand te

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele punten waar de nadruk op gelegd zou moeten worden. U zou deze kunnen gebruiken bij uw huisonderwijs.

1. De gelukkigste mensen zijn zij die zichzelf verliezen in dienstbetoon aan anderen. De ellendigste mensen zijn zij die alleen maar belangstelling voor zichzelf hebben.

2. Als het onze gewoonte is over het leven te klagen, is dat misschien omdat wij alleen maar aan onszelf denken.

3. De beste medicijn voor het verschijnsel zelfmedelijden is zichzelf te verliezen in dienstbetoon aan anderen.

4. Wanneer wij anderen dienen, dienen wij ook de Heer.

5. In ieder land, stad, gezin, en leven zijn er mogelijkheden te over om onze belangstelling uit te breiden ten gunste van anderen.

Aanwijzingen voor de bespreking

1. Bespreek uw persoonlijke gevoelens of ervaringen met de zegeningen die men ontvangt door het dienen van anderen. Vraag de gezinsleden hun gevoelens te bespreken.

2. Zijn er schriftuurteksten of stukjes in dit artikel die het gezin voor zou kunnen lezen en bespreken?

3. Zou deze bespreking beter tot haar recht komen na een gesprek met het gezinshoofd voor het bezoek? Is er een boodschap van de quorumleider of de bisschop voor het gezinshoofd met betrekking tot het onderwijzen van gezinsleden?

brengen." En Hij voegde er deze betekenisvolle woorden aan toe: „Want de macht is in hen . . .” (Leer en Verbonden 58:27-28.)

De macht is in ons, in een ieder van ons, mijn geliefde broeders en zusters – de macht om op eigen initiatief betekenisvolle daden van dienstbetoon te doen als wij maar ijverig werkzaam zijn voor de goede zaak.

Emerson (Amerikaans filosoof en schrijver, 1803-1882), heeft eens gezegd dat iedere grote instelling slechts de verlengde schaduw is van een groot mens. Ik dacht hieraan als ik mij sommige van de mensen herinnerde die belangrijk werk hebben gedaan op terreinen waarvoor ik verantwoordelijk was. Als ik denk aan de kerk in Korea, waar op het ogenblik zeven ringen en drie zendingsgebieden zijn, dan zie ik dat in sommige opzichten slechts als de verlengde schaduw van dr. Kim en twee jongemannen, Oliver Wayman en Don C. Wood, die hem het evangelie onderwezen toen hij nog student was aan de Cornell University in New York. Deze jongemannen wekten bij hun Koreaanse medestudent belangstelling voor het Boek van Mormon. Hun belangstelling voor hem en hun activiteiten met hem, hadden niets te maken met de redenen waarom zij aan de Cornell University studeerden. Alle drie werkten zij aan een gevorderde graad die iedere minuut van hun tijd had kunnen opeisen. Maar zij namen de tijd om te onderwijzen en te leren; en toen dr. Kim zijn doctorsgraad haalde en naar zijn geboorteland Korea terugkeerde nam hij zijn liefde voor het Boek van Mormon en voor de kerk mee. Hij had toen enige tijd de kerkdiensten

bijgewoond in Ithaca, New York. Amerikaanse leden van de kerk die hun dienstplicht vervulden in Korea, hadden het evangelie ook gepredikt aan enkele van hun Koreaanse medestrijders. Het was echter dr. Kim, deze geleerde met veel verantwoordelijkheid die het werk in Korea echt op gang bracht en ervoor zorgde dat er zendingen vanuit Japan naar Korea gezonden werden. Dr. Kim is inmiddels gestorven, maar het werk gaat met alle macht verder en heeft een positieve invloed op een steeds toenemend aantal levens in Korea, het land van de „Ochtendkalmte”.

In de Filippijnen tellen wij op het ogenblik meer dan 55.000 kerkleden. Wij hebben daar zestien sterke ringen en vier zendingsgebieden. Het is een van de meest produktieve zendingsgebieden in de wereld. Als de geschiedenis van het werk in de Filippijnen wordt geschreven, zal het verhaal van zuster Maxine Grimm erin opgenomen moeten worden. Zij kwam van Tooele, Utah, en werkte tijdens de campagne in de Stille Oceaan in de tweede wereldoorlog voor het Rode Kruis. Zij trouwde met een Amerikaanse legerofficier en vestigde zich na de oorlog in Manilla. Zij deed veel om het evangelie aan anderen te onderwijzen; zij smeekte het hoofdkantoor van de kerk om zendingen te sturen. Haar man deed het juridische werk en vele andere dingen om het mogelijk te maken dat de zendingen het land binnenkwamen. Het zou veel gemakkelijker voor hen geweest zijn als zij maar hun gang waren gegaan, geld hadden verdiend en ervan genoten hadden, maar zuster Grimm was niet te remmen in haar werk.

In die tijd was ik verantwoordelijk voor het werk in Azië en ik speelde haar verzoeken door naar het Eerste Presidium, dat in 1961 toestemming gaf het zendingswerk uit te breiden naar dat land. In mei 1961 hielden wij een vergadering in de Filippijnen om met het werk te beginnen. Wij hadden geen vergaderplaats, maar kregen toestemming van de Amerikaanse ambassade om te vergaderen op het Amerikaanse militaire kerkhof net buiten Manilla.

Daar waar het offer wordt herdacht dat ruim 50.000 mannen brachten door hun leven te verliezen voor de vrijheid, kwamen wij om half zeven 's morgens samen. Zuster Grimm speelde op een draagbaar orgeltje dat zij tijdens de oorlog in de Stille Oceaan ook altijd bij achter zich aan had gesleept en wij zongen in een vreemd land de liederen van Zion. Wij gaven onze getuigenissen en baden om de zegeningen des hemels op het werk dat wij op het punt stonden te beginnen. Er was een Filippijns kerklid aanwezig in die vergadering.

Dat was het begin van iets wonderbaarlijks, het begin van een wonder. De rest is geschiedenis, soms ontmoedigend, maar dikwijls inspirerend. Ik woonde enige jaren geleden een gebiedsconferentie bij met president Spencer W. Kimball en andere broeders. Ongeveer 18.000 kerkleden waren verzameld in het Aranetta Coliseum, de grootste overdekte vergaderplaats van de republiek.

Met tranen in mijn ogen dacht ik aan vroegere jaren en ik herinnerde mij met veel waardering de vrouw die haar eigen belangen opzij had gezet en onvermoeid de droom had achtervolgd, dat eenmaal de kerk sterk zou zijn in het land waar zij toen woonde en geluk zoals zij niet eerder

gekend hadden zouden brengen tot duizenden geweldige mensen.

Misschien zeggen sommigen van u dat als wij in een exotisch land als de Filippijnen woonden, wij hetzelfde zouden doen. Maar laat mij u zeggen dat iedere plaats in de wereld exotisch of gewoon is voor iemand anders. In ieder land, in iedere stad, in ieder gezin, in ieder leven zijn mogelijkheden te over om ons om onze belangstelling uit te breiden ten gunste van anderen.

Mijn dringend verzoek – als wij vreugde in onze harten willen hebben, als wij de Geest des Heren in ons leven willen hebben – is dat wij onszelf vergeten en onze hand uitstrekken naar de anderen. Laten wij onze zelfzuchtige belangen terugdringen naar de achtergrond en ernaar streven dienstbaar te zijn voor anderen. Als wij dat doen zullen wij de waarheid van de grootste belofte van de Meester ervaren: „Want ieder, die zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen; *(een ieder die zijn leven zal behouden zal bereid zijn het neer te leggen om Mijnentwil; en als hij niet bereid zal zijn het om Mijnentwil neer te leggen, zal hij het verliezen.)*

Maar ieder, die *(bereid zal zijn)* zijn leven . . . om Mijnentwil en om des evangelies wil *(te verliezen)*, die zal het behouden.” *(Joseph Smith Translation – Marcus 8:37–38.)*

Ik getuig tot u dat deze woorden nu even waar zijn als toen Hij ze voor het eerst uitsprak. Ik getuig tot u dat God onze Eeuwige Vader, leeft. Ik getuig tot u dat Jezus de Christus is, de Heiland van deze wereld. En ik getuig tot u, dat wanneer een ieder van u er naar zal streven anderen te helpen, u uw ware ik zult ontdekken en de wereld waarin u leeft tot grote zegen zult zijn. □

DE ONVERGETELIJKE ZOMER

Alma J. Yates

Zo lang als ik leef heb ik nooit getwijfeld aan het geloof van mijn vader. Zijn overtuiging vormde een vast onderdeel van zijn leven. Hij was standvastig genoeg om welke beproeving of tegenslag dan ook te weerstaan.

Als kleine jongen woonde ik op een kleine boerderij in Utah, waar geld schaars was, maar waar altijd werk in overvloed was. In die vroege jaren van mijn jeugd leken vooral de zomers erg moeilijk en gevuld met eindeloze hoeveelheid geestdodend werk. Bieten moesten gedund worden, maïsvelden moesten gehakt worden en greppels moesten schoongehouden worden; het vervelende onkruid kwam altijd terug; er was altijd wel weer een veld dat gehooïd moest worden.

De enige troost, de enige oase te midden van al dat zomerwerk was de sabbat. Wij wisten allen dat de zondag de dag des Heren was. Het onkruid dat gewied moest worden, het hooi dat op het veld lag en het graan dat nog geoogst moest worden, dat moest allemaal wachten op maandag.

Niet werken op de sabbat was niet zo maar een hark ophangen en niet terug gaan naar het land. Er waren complicaties. De zomer was de enige mogelijkheid in het jaar om financiële zekerheid te verkrijgen. Als een boer er niet in slaagde

de zomers goed door te komen, waren de lange winters vol armoe en problemen. De oogst moest lukken, en meestal was de sleutel van deze bescheiden welvaart water. En water was schaars in Utah, water kwam zelden in de vorm van regen, water moest in de winter en in de lente met grote zorg worden opgeslagen en zorgvuldig worden gerantsoeneerd in de hete, droge zomermaanden.

Iedere boerderij was afhankelijk van het irrigatiebekken. Het bekken, met zijn leven gevend water was alles wat er stond tussen boer en rampspoed. Irrigatie was absoluut noodzakelijk, en bij tijd en wijle vormde dat een waar dilemma. In het ene jaar mocht een boer op maandag sproeien, het volgende jaar op dinsdag, enzovoorts. En zo kwam het ook voor dat hij in een bepaald jaar alleen op zondag mocht sproeien. De boer had dan geen keus.

Zo kwam voor mijn vader, net als voor alle andere boeren, eens in de zo veel jaar de dag dat hij alleen op zondag mocht irrigeren. Ik herinner mij die jaren heel goed, omdat ik altijd onder de indruk was van mijn vaders vastberadenheid om de sabbat te heiligen. Ik veronderstel niet dat de Heer hem veroordeeld zou hebben, als hij zijn boerderij op zondag zou irrigeren. Hij wist wat er in mijn vaders hart omging en Hij wist met welke moeilijkheden hij en

de andere boeren te kampen hadden. Mijn vader wilde echter zelfs dat werk op de zondag vermijden. Hij was ervan overtuigd dat als de Heer het bewateringsschema op moest maken voor de boeren, zijn beurt nooit op een zondag zou vallen. Ik heb mijn vader nooit horen praten over zijn voornemen de sabbat niet te schenden, maar zijn leven was er een bewijs van.

Wanneer het mijn vaders beurt was om op zondag te irrigeren, deed hij alles om het sproeien op zondag te vermijden. Op vrijdag en zaterdag lette hij altijd goed op of er soms nog wat water overgebleven was en dat gebruikte hij dan tot de laatste druppel. Zondags was zijn boerderij dan al geïrrigeerd. Ik herinner mij niet dat hij ooit gedwongen geweest is op de dag des Heren te werken. Dit betekende meer werk voor hem, maar vader was bereid dat offer te brengen als het hem in staat stelde de sabbat te eren.

Alles leek altijd in orde te komen. In al die jaren dat ik hem heb kunnen gadeslaan, zijn zijn toewijding en vastbeslotenheid een getuigenis voor mij geweest dat de Heer hen zegent die ernaar streven zijn geboden te onderhouden.

Toen kwam er een jaar waarin zijn geloof nog meer op beproefd werd dan anders. De verzengende zomerhitte kwam dat jaar al vroeg en er werd een langdurige droogte voorspeld. De dagen kropen voorbij, de zon verbrandde alles, het grasveld bij het huis, de tuin en de velden waar het gewas verwelkte onder de brandende zon. En juist in dat jaar was het vaders beurt om op zondag te irrigeren. De boerderij had water nodig, maar er stroomde die vrijdag en zaterdag geen water door van de andere boerderijen. Dientengevolge lagen de akkers er zondags droog bij.

Op zekere zondagmorgen wendde mijn moeder zich bezorgd tot mijn vader en zei: „Joseph, ik geloof dat je maar beter de sluis kunt openzetten, zeker op het grasveld en de tuin. Het verbrandt allemaal.”

Dat was waar. Alles verbrandde zonder water. Er was geen alternatief. De boerderij moest water hebben, en als vader geen gebruik maakte van zijn beurt om te irrigeren, zou er volgende week zondag niet genoeg water beschikbaar meer zijn. Het land kon het niet nog een week zonder water stellen.

En daarom verliet vader het huis voordat hij zich gekleed had om naar de kerk te gaan. Hij droeg zijn schop over de schouder. Het moet voor hem een verschrikkelijke teleurstelling zijn geweest om die morgen de heuvel op te moeten klimmen. Al die jaren had hij zo zijn best gedaan om dit te vermijden, en nu werd hij gedwongen dat uiteindelijk toch te doen. Wij waren er zeker van dat de Heer hem niet zou veroordelen, maar toch wilde vader zo graag een andere manier vinden.

Hij bereikte het irrigatiekanaal en groef de zeildoeken dam in, maar voordat hij iets anders deed pauzeerde hij en dacht na, met het hoofd gebogen over de greppel.

Wat moest hij doen? Hij dacht ernstig na over het gebod des Heren om de sabbatdag te heiligen. Geloofde hij dat werkelijk of zei hij het slechts met zijn lippen?

Terwijl hij daar in gedachten verzonken stond, ontving hij een aangrijpende, machtige boodschap, een boodschap die hij nooit zou vergeten: „Haal je dam eruit. Neem je schop en je gereedschap mee. Ik zal voor alles zorgen. Het zal mogelijk niet vanmorgen al zijn, maar ik zal er voor zorgen. En wat de zomer betreft, laat dat

Geïllustreerd door Dilleen Marsh.

aan mij over. Ik zal zorgen dat alles in orde komt.”

Mijn vader richtte zich op. Er was niemand in de buurt. Hij keek naar de lucht. Deze was strak en helder, geen wolkje te zien. Een droge wind blies hem in het gezicht en beloofde een snikhete dag. Ondanks de brandende zon boven zich en de verschroeide aarde onder zijn

voeten, trok vader de dam uit de greppel en keerde terug naar huis. Men had hem verteld wat hij moest doen. Hij wist het. Hij wist niet hoe voor alles gezorgd zou worden, maar hij wist dat het hem beloofd was. Hij kleepte zich en ging naar de kerk en liet zijn boerderij over aan een macht waarop hij zijn hele leven al had vertrouwd.

Toen zij thuiskwamen uit de kerk was de lucht nog altijd helder, was het nog steeds heet en lag de boerderij nog altijd te verwelken onder een brandende zon. Daar er geen zicht op uitkomst was sprak moeder, die zich erg bezorgd maakte om de tuin, vader opnieuw aan. Hij had haar niet verteld wat hem overkomen was die morgen. „Het ziet er niet naar uit dat wij regen zullen krijgen,” zei ze. „Wat denk je aan de tuin te doen?”

Weer beklom vader de heuvel naar de irrigatiegreppel. Bedroefd en met tegenzin plaatste hij de dam in de greppel, maar toen richtte hij zich op, verbaasd over zijn eigen wankelende overtuiging. „Waar is je geloof?” bestrafte hij zichzelf. Zonder te aarzelen trok hij de dam weer uit de greppel en daalde af, vastbesloten op zondag nooit meer die tocht naar het kanaal te maken.

Terwijl hij de heuvel afdaalde, keek hij op naar de lucht en zag wolken die zich begonnen te verzamelen. Binnen een uur kwam de regen in stromen naar beneden. De droge aarde zoog het vocht in en het grasveld, de tuin en het land herleefden. Die regen was een wonder, maar het was slechts een begin. De zomer begon maar pas. De smoorhete maanden juli en augustus lagen nog voor ons. Maar vader maakte zich geen zorgen; Degene die de wet gegeven had, had hem beloofd dat Hij ervoor zou zorgen dat hij die wet kon gehoorzamen.

De volgende week vroeg een buurman hem of hij wat van zijn water op zondag wilde ruilen voor een deel van zijn water op zaterdag. Vader was in de wolken. Gedurende die korte tijd op zaterdag kon hij het grasveldje en de tuin besproeien. Maar het was niet mogelijk om in die paar uur de maïs-, de gerst- en de hooivelden te irrigeren. Maar de Heer zegende hem

op een andere manier. Van tijd tot tijd gedurende de hele zomer, net als de regen het hardst nodig was, verzamelde er zich wolken en kwam er regen en werd het gewas gered.

Zo zeker was mijn vader dat de Heer de wacht over hem zou houden, dat hij die hele zomer geen enkele greppel schoonmaakte of voren trok in de maïs. Dit was het hete, droge Utah, waar het hele bestaan van de boer afhing van deze irrigatiegreppels, maar die zomer werden de greppels op de boerderij van mijn vader nooit gebruikt. Nog nooit eerder had mijn vader een hele zomer lang zijn boerderij niet geïrrigeerd, maar deze zomer was anders. Dit was de zomer van de Heer, en Hij zorgde voor alles.

Tegen het eind van de zomer had vader drie grote oogsten hooi, een overvloedige oogst gerst, en een weelderige oogst silomaïs binnengehaald. De vensteren des hemels waren werkelijk geopend geweest en de Heer had inderdaad voor alles gezorgd.

Er zijn sinds die wonderbaarlijke zomer heel wat jaren verstreken, maar mijn eigen geloof is vanaf die tijd steeds sterker geworden. Zo dikwijls wil de Heer ons zegenen, maar laten wij het niet toe. Wij zijn bang Hem, Die ons alles gegeven heeft, te vertrouwen en toch wil Hij ons zo graag het water des levens geven. Zijn zegeningen wachten ons, maar wij moeten op Hem vertrouwen, zonder aarzelen; onvoorwaardelijk. Soms lijkt het of wij onze dromen zien verwelken en verdwijnen, zonder enig zichtbaar teken van verlichting aan de horizon. Maar dan, na de beproeving van ons geloof, komt het wonder. □

WAARLIJK GODS WOORD

Tammy Lavena Tobin

Sinds mijn dertiende jaar heb ik geweten dat ik mijn leven aan mijn kerk wilde wijden. Ik groeide op als een van elf kinderen in een goed katholiek gezin. Mijn familie hielp mij zo veel mogelijk tijdens mijn zes jaar durende opleiding in het klooster waar ik tenslotte mijn kloostergelofte aflegde als non. Ik werd uitgezonden naar Perth in Australië en vier jaar later werd ik overgeplaatst naar Sydney. Ik had erg dankbaar werk en maakte veel wonderbaarlijke dingen mee in de dienst van anderen. Ik zal die jaren nooit vergeten, ik veronderstel dat ik in die tijd voorbereid werd op een gebeurtenis die mijn leven drastisch zou veranderen.

De dag begon als alle andere. Ik was op weg naar een oude vrouw die twee straten van het klooster vandaan woonde, toen ik twee jongemannen in

donkere pakken in mijn richting zag komen. De langste van de twee stond voor mij stil, stelde zich voor en vroeg mij wat ik wist van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Ik antwoordde hem dat ik alles wist wat ik wilde weten over Jezus Christus. Toen zei hij: „Als Christus enkele mensen zou bezoeken en tot hen zou spreken, zou u dan niet willen weten wat Hij gezegd had?”

Ik dacht hier even over na en antwoordde: „Ja zeker.”

Hij haalde een Boek van Mormon uit zijn zak en zei: „Dit boek vertelt over een bezoek dat Jezus Christus bracht aan de vroegere bewoners van Amerika. Alles wat de Heer van u verlangt is vierendertig bladzijden te lezen en Hem te vragen of het waar is. Zou u dat voor Hem willen doen?”

Ik antwoordde dat ik kon zien dat zijn

godsdienst evenveel voor hem betekende als de mijne voor mij en dat ik daarom die vierendertig bladzijden zou lezen en er over bidden. Wij spraken af dat wij elkaar de volgende morgen weer zouden ontmoeten en dat ik het boek aan hen zou teruggeven. Ik stak het Boek van Mormon in mijn tas en ging door.

Ik kan het gevoel dat ik had toen ik die avond die vierendertig bladzijden las (3 Nephi 11–28) nog steeds niet beschrijven. Ik hoefde niet te bidden om te weten dat deze boodschap waar was. De woorden van de Heiland waren gewoon prachtig. Zij klonken waarachtig en toen ik naar bed ging voelde ik mij beter dan ik mij ooit gevoeld had. Ik had het gevoel dat ik de waarheid gevonden had.

De volgende morgen wilde ik iemand vertellen dat ik iets waars gevonden had, maar met tegenzin zei ik tegen mezelf: „Nee, het kan niet waar zijn.” Ik stond op en bereidde mij erop voor om de ouderlingen weer te ontmoeten; maar toen de tijd naderde werd ik zenuwachtig. Ik kwam tien minuten te vroeg op de afgesproken plaats en die minuten leken wel uren. Eindelijk zag ik ze aankomen. Precies op tijd.

Het eerste wat ik deed was ze het Boek van Mormon teruggeven. Ik vertelde ze dat ik het boek niet langer wilde houden, hoewel ik diep in mijzelf wel wist dat dat wel het geval was. Maar in plaats van het boek aan te nemen kreeg een van hen mij of ik gebeden

had over wat ik gelezen had. „Nee, dat heb ik niet,” antwoordde ik.

Toen zei hij: „U zult nooit weten of het waar is tenzij u dat doet.”

Ik wilde zeggen dat het boek niet waar was, maar ik deed het niet. De ouderlingen begrepen dat er iets was dat mij verontrustte, maar zij wisten niet wat. Toen zei de andere ouderling: „U hebt die bladzijden gisteravond gelezen. Waarom hebt u er niet over gebeden?” Daar kon ik geen antwoord op geven, en daarom vertelde ik ze tenslotte hoe ik mij gevoeld had toen ik in het Boek van Mormon gelezen had.

Toen zeiden ze: „U weet dat het Boek van Mormon waar is, en dat betekent dat Joseph Smith een profeet van God was, en wij hebben het gezag om te dopen. Dit houdt in dat u weet dat u gedoopt moet worden om gehoorzaam te zijn aan deze waarheden en God te volgen. Wilt u gedoopt worden door iemand die het gezag daartoe heeft?”

Ik wist op dat ogenblik al dat ik moest doen wat zij zeiden, maar ik zei: „Nee.” Ik wist dat het verkeerd was, maar ik hoopte dat zij mij dan met rust zouden laten. Dat deden zij niet. Zij zeiden: „Als God u op uw eigen gebed het gebod gaf u op zondag (nog maar drie dagen!) te laten dopen, zou u hem dan gehoorzamen en het doen?” Wat kon ik anders antwoorden dan „Ja, dat zou ik zeker doen.”

Toen zeiden zij: „Laten wij dan ergens heen gaan waar wij kunnen bidden.”

Toen wij alleen waren, legden zij mij uit hoe ik moest bidden. Terwijl ik bad en God vroeg of ik gedoopt moest worden, kwam hetzelfde gevoel over mij als ik gehad had toen ik het Boek van Mormon las. Toen ik mijn ogen opende keken wij elkaar voor lange tijd aan, tenminste, dat leek mij zo. Ik was te bang om iets te zeggen en daarom nam een van de ouderlingen tenslotte het woord: „Was dat geen heerlijk gevoel?”

„Ja, dat was het,” antwoordde ik.

„Wilt u Gods gebed gehoorzamen en u bekeren en u laten dopen door iemand die daartoe het gezag heeft? Wilt u dat a.s. zondag doen?”

Ik aarzelde een lange tijd, maar uiteindelijk zei ik: „Ja, ik zal God gehoorzamen en mij laten dopen.”

Toen de zondag aanbrak hadden de ouderlingen mij vele wonderbaarlijke waarheden uit de Bijbel onderwezen – waarheden die voor de hand lagen, maar die ik nog nooit eerder had gehoord of gelezen. Ik had de zusters in het klooster niet verteld wat ik van plan was. Toen ik die morgen het klooster verliet op weg naar de ouderlingen, was ik zenuwachtig en tegelijk opgewonden. De kerkdienst was een heerlijke ervaring. Na de dienst ging ik met een van de leden naar huis om mijn doop af te wachten.

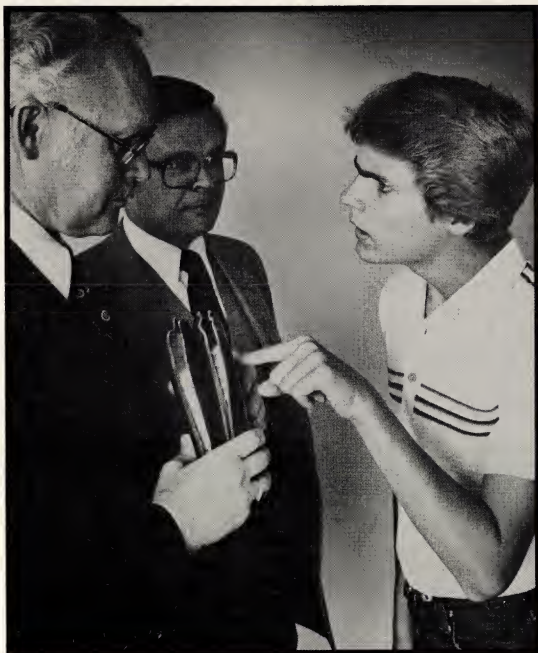
Toen de tijd van mijn doop naderde, werd ik zenuwachtig, maar ik wist wat God van mij wilde en ik werd dus gedoopt en bevestigd als lid van De

Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Terug in het klooster die avond gingen er vele fijne herinneringen en gevoelens door mij heen terwijl ik mijn spullen inpakte. Een paar zusters kwamen binnen en vroegen mij wat ik deed en ik antwoordde eenvoudig: „Ik ga weg. Ik heb ontdekt waar God wil dat ik heenga. Ik ben een mormoon geworden. Vandaag ben ik gedoopt.” Zij waren ontsteld, maar ik ging door met pakken. Bij mijn afscheid gaf ik iedere zuster een Boek van Mormon. „Lees dit boek alsjeblieft met een open geest en een open hart,” zei ik. Ik weet, dat wat ik gedaan heb, goed was. Ik ben dankbaar voor de katholieke kerk en wat zij voor mij gedaan heeft. Ik vind dat mijn ervaringen in die kerk mij voorbereid hadden om het herstelde evangelie te aanvaarden. Ik weet dat God leeft, dat Hij een Wezen is als een ieder van ons, hoewel vervolmaakt. Jezus is waarlijk de Christus. Hij leeft ook nu. Hij heeft voor onze zonden geboet als wij ons bekeren. Ik weet dat Joseph Smith een profeet van God is en dat er ook heden ten dage een profeet op de aarde is. En uit eigen ervaring weet ik dat het Boek van Mormon waarlijk het woord van God is. □

Kritiek weerstaan tijdens huisonderwijs

Dan Workman

Kritiek is misschien een van de grootste hindernissen voor liefde, maar liefde is ook het grootste werktuig om kritiek te overwinnen.

De huisonderwijzers zaten nog maar nauwelijks nadat zij de familie hadden begroet of de zoon des huizes, een tiener, stelde hun nogal heftig de vraag: „Hoe kunnen wij beweren de enige kerk te zijn wanneer sommige van de beste kinderen op school geen mormonen zijn, en zij evengoed in hun kerk geloven als wij?”

Een snelle blik naar de vader van de jongen werd beantwoord met een vermoed schouderophalen, alsof hij zeggen wilde: „Wij hebben geprobeerd het hem uit te leggen, proberen jullie het nu maar eens.”

De senior-huisonderwijzer was even stil en zei toen: „Nou Chris, dat is een goede vraag. Het doet mij denken aan iets dat mij overkwam toen ik misschien een paar jaar ouder was dan jij. Toen ik voor het eerst naar de middelbare school ging koesterde ik bepaalde verwachtingen, misschien zou je ze vooroordelen kunnen noemen. Ik dacht dat ik van het beschutte eenvoudige boerenleven naar de decadente stad ging waar mijn principes ieder ogenblik beproefd zouden worden. Maar in werkelijkheid gebeurde dat niet. Ik was verbaasd te ontdekken dat de meeste medeleerlingen goede mensen waren.

Sommigen waren lid van andere kerken, anderen behoorden tot geen enkele kerk. En toen ik op hun gedrag ging letten vroeg ik mijzelf soms af of ik zo eerlijk geweest zou zijn als velen van hen waren, als ik niet opgegroeid was in een gezin van heiligen der laatste dagen. Heb jij daar ooit wel eens aan gedacht?”

Chris knikte, en de huisonderwijzer vervolgde:

„Wanneer wij dus zeggen dat onze kerk de enige ware kerk is, zeggen wij niet dat wij superieur aan andere mensen zijn of dat wij de enige mensen op aarde zijn die ernaar streven goed te doen, maar dat dit de enige kerk is die de Heer door het priesterschap de opdracht gegeven heeft om het evangelie te prediken en de verordeningen die nodig zijn voor de zaligheid van de mensen te verrichten. Wij zouden willen, dat alle mensen deze goede dingen krijgen.”

Het gesprek zette zich zo nog een tijd voort. Nadat hij „Een Here, een geloof, een doop” (Efeziërs 4:5) en een paar andere teksten had opgezocht, had Chris een bevredigend antwoord op zijn vraag. De reactie van deze huisonderwijzers op Chris' verontruste vraag illustreert enige beginselen die van pas kunnen komen bij

het op positieve en doelmatige wijze reageren op kritiek:

1. Wees niet geschokt, wees voorbereid.

Huisonderwijzers worden van tijd tot tijd geconfronteerd met vragen of opmerkingen die kritiek lijken in te houden tegenover de kerk, de evangeliebeginselen of andere leden en leiders. Hoe zij reageren op dergelijke kritiek kan diep ingrijpen in het leven van de gezinnen die zij geroepen zijn te bezoeken. Maar als de huisonderwijzers erop voorbereid zijn om op een redelijke manier te reageren en hun invloed uit te oefenen „door overreding, lankmoedigheid, zachtaardigheid, ootmoed en door ongeveinsde liefde; door vriendelijkheid en zuivere kennis” (LV 121:41-42), zullen wij zelden overrompeld zijn of in verlegenheid gebracht worden en zullen er geen twistgesprekken ontstaan.

Twistgesprekken zijn bij het huisonderwijs nooit op hun plaats. Door op een zekere, vriendelijke manier te reageren gaf deze huisonderwijzer Chris zorgvuldig de kans om het met hem eens te zijn toen hij uiteindelijk zover was.

2. Concentreer u op het positieve.

Wanneer er een lastige opmerking wordt geplaatst, zou de huisonderwijzer om te

beginnen er vanuit kunnen gaan, dat de persoon geprobeerd heeft een eerlijke vraag te stellen. Wanneer hij vervolgens de uitlating opsplijt in positieve en negatieve elementen, kan hij zich concentreren op de positieve aspecten.

In dit voorbeeld zag de huisonderwijzer in dat Chris' opmerking tweeledig was: (1) de vraag of onze kerk de enige ware kerk is en (2) zijn mening dat er vele bewonderenswaardige mensen zijn die geen lid van de kerk zijn. Daarom besteedde de huisonderwijzer eerst aandacht aan Chris' positieve gevoelens over zijn vrienden – iets waar zij het beiden geheel en al over eens konden zijn. Daarna, toen iedereen zich op zijn gemak voelde bij de bespreking, ging hij ertoe over de leerstellige vraag van de jongeman te behandelen. Door deze benadering was de huisonderwijzer in staat om een twistgesprek uit de weg te gaan; en als er geen twistgesprek is dat gewonnen moet worden, is het altijd veel gemakkelijker om het eens te worden.

3. Probeer niet al te haastig een dwaling te corrigeren.

Het is niet gemakkelijk om de richting van iemands denken te veranderen als hij er emotioneel bij betrokken is en dat is meestal het geval bij kritiek. Geef degene, die kritiek had, de tijd om zichzelf te corrigeren.

In de tijd dat er in de Verenigde Staten grote kudde vee over lange afstanden werden gedreven, gebeurde het wel eens

dat zo'n kudde in paniek raakte en op hol sloeg. Dit was niet alleen rampzalig voor alles wat op de weg van zo'n kudde lag, maar ook erg slecht voor de kudde zelf. De cowboys leerden door ervaring dat het niet verstandig was te proberen zo'n op hol geslagen kudde te stoppen. In plaats daarvan reden zij langs de kudde naar voren en probeerden de dieren die vooraan waren in een richting te leiden waar ze niets kon overkomen totdat zij erin slaagden deze dieren weer onder controle te krijgen, langzamer te doen lopen en weer in de gewenste richting te leiden.

Kritiek waar huisonderwijzers mee te maken hebben lijkt dikwijls op een dergelijke paniektostand. Gewoonlijk is kritiek het gevolg van angst, pijn, gekrenkte gevoelens of misverstanden. Kritiek kan veel kwaad doen, niet alleen aan de persoon of het voorwerp dat bekritiseerd wordt, maar zelfs nog meer aan degenen die de kritiek uit. En evenals met de in paniek geraakte kudden is het in het algemeen niet verstandig om de kritiek proberen te stoppen door middel van een rechtstreekse confrontatie. Om te beginnen is het dikwijls het beste om even met de betrokken persoon mee te rennen totdat men de op hol geslagen emoties in kalmere banen kan leiden, precies zoals Chris' huisonderwijzer dat deed.

Soms vereist dit dat de huisonderwijzer gewoon even luistert, want dikwijls kan men door luisteren ontdekken of de kritiek soms geuit wordt om andere problemen te camoufleren. „Ik ga gewoon niet graag naar de vergaderingen” kan bijvoorbeeld in werkelijkheid betekenen: „Mijn gehoor is slecht” of „Ik zie geen kans om het roken op te geven.” En de opmerking: „De zustershulpvereniging is gewoon een roedelclubje” kon wel eens betekenen: „Mijn dochter en haar man gaan scheiden en ik

maak mij zorgen over wat de mensen ervan zullen zeggen.” Door met geduld te luisteren stelt de huisonderwijzer de betrokken persoon in staat om de pijn of de zwakte, die hem verhindert de geest van het evangelie aan te voelen, te overwinnen.

4.

Wees het niet eens met negatieve opmerkingen.

Naast een op hol geslagen kudde meerijden is nog niet hetzelfde als zelf in paniek raken. Lastige opmerkingen met iemand bespreken vereist ook niet dat men het eens is met zijn kritiek, in feite is het juist andersom. Zorg er voor dat u niet de indruk wekt dat u het eens bent met de negatieve elementen van de kritische opmerkingen, hoe graag u ook contact zou willen hebben met iemand.

De Heiland heeft gezegd: „Wees vriendelijk jegens uw tegenpartij, tijdig, terwijl gij nog met hem onderweg zijt” (Matteüs 5:25). Dit houdt niet in dat wij onze stem zouden moeten voegen bij het koor van kritiek. Wij behoren een gemeenschappelijke, positieve basis te vinden en daarop wederzijds vertrouwen vestigen voordat wij proberen kritiek te corrigeren of in goede banen te leiden. Dit was wat de huisonderwijzer deed met Chris: het met hem eens zijn waar dat mogelijk was en de dingen waar hij het niet mee eens was niet bespreken voordat hij een sfeer had geschapen waarin een rustige gesprek kon plaatsvinden.

5.

Geef uw getuigenis.

Geef uw getuigenis van de waarheid van het evangelie en de macht van openbaring waardoor de kerk geleid wordt, en doe dit op een inspirerende wijze. Zorg ervoor dat u de persoon die u probeert te helpen, niet het gevoel geeft dat u hem veroordeelt of vijandige gevoelens jegens hem koestert. Chris had nog meer lastige vragen die in hem opgekomen waren tijdens gesprekken met zijn vrienden – vragen die ook zijn ouders bezighielden. Hoewel zijn ouders niet actief waren, wilden zij dat hun zoon positief zou staan tegenover de kerk, maar zij konden hem geen antwoord geven op al zijn vragen. Toen de huisonderwijzers vertrokken, kwamen zij daarom overeen dat zij enige tijd eens per week zouden terugkomen om het gezin de evangeliebeginselen, gekozen uit een lijst onderwerpen die zij opgesteld hadden, te onderwijzen. Na iedere les werd het gezin gevraagd alle vragen te stellen die zij maar wensten. Dit werkte erg goed. Tijdens een van de volgende bezoeken stelde Chris een andere vraag die hem dwars zat: „Waarom bouwt de kerk zoveel dure gebouwen terwijl er zoveel mensen in de wereld doodgaan van de honger?”

De huisonderwijzers behandelden deze vraag op ongeveer dezelfde manier als de vorige. Zij analyseerden zijn opmerkingen en zagen dat zij uit twee delen bestond: (1) zijn bezorgdheid om de behoeftige mensen van de aarde en (2) zijn kritiek op de hoeveelheid geld die uitgegeven wordt aan kerkgebouwen.

Nadat zij de vraag in haar positieve en negatieve elementen hadden verdeeld, vestigden zij eerst hun aandacht op de

positieve zijde – want zolang het ging om bezorgdheid om de behoeftigen konden zij het helemaal met hem eens zijn. Een van de huisonderwijzers zei:

„Chris, wanneer jij spreekt over de armen, dan heb je het over een van de dingen die de kerk het meeste zorgen baart. Ik neem aan dat er maar heel weinig tijden geweest zijn waarin de Heer werkelijk tevreden was over de mensen op de aarde en de manier waarop zij leefden. Maar een goed voorbeeld is Henochs stad Zion.” Hij bladerde even door de Schriften en overhandigde het boek aan Chris: „Lees vers 18 maar eens voor,” zei hij.

Chris las: „En de Here noemde Zijn volk ZION, want zij waren één van hart en één van geest, en leefden in gerechtigheid; en er was geen arme onder hen.” (Mozes 7:18.)

„In Zion behoren er geen armen te zijn,” zei de huisonderwijzer, „en dat is een probleem waar de kerk wat aan probeert te doen.” Hij vertelde over het programma van de kerk ter bevordering van de persoonlijke en gezinsparaatheid, waarin gezinnen worden onderwezen en aangemoedigd om zich te ontwikkelen en productief te worden, beter werk te zoeken, voorbereid te zijn door het opslaan van verbruiksartikelen, goed voor de gezondheid te zorgen zowel lichamelijk als geestelijk. Toen voegde hij eraan toe: „Je had het over onze kerkgebouwen, Chris. Onze kerken zijn de plaatsen waar wij God dienen en deze belangrijke dingen leren.” „Dat is waar,” zei zijn collega. „Ik herinner mij nog dat ik in het noordwesten woonde. Het was een klein stadje en er waren niet veel leden toen wij lid van de kerk werden. Wij wilden graag zoveel mogelijk leren en ik kan je niet vertellen hoe wij er naar verlangden om een gebouw te hebben waar wij te zamen konden komen en

onderwezen konden worden. Wij bouwden er een kerk. Wij moesten er werkelijk offers voor brengen, maar wij twijfelden er niet aan dat dat nodig en nuttig was. Bouwen is duur. Wij maakten onze kerk zo mooi en zo goed als onze beperkte geldmiddelen dat toelieten."

„Waar komt dat geld vandaan?" vroeg Chris.

„Van jou en van mij," zei een van de huisonderwijzers glimlachend. „Daarom wordt er goed op gelet wat er met het geld gedaan wordt. De kerken en tempels worden goed gebouwd, maar niet op een overdreven manier. Maar ik wilde zeggen dat het moeilijk is om duidelijk te maken welke verandering er komt in het leven van een bekeerling, zelfs van mensen die zo arm zijn als wij waren. De kerk heeft alles beter voor ons gemaakt, denk ik, en ik geloof dat dat ook geldt voor onze levensstandaard. Daarom geloof ik dat uiteindelijk het evangelie de oplossing is voor armoede en alle soorten lijden, geestelijk zowel als lichamelijk."

In dit geval slaagden de huisonderwijzers er opnieuw in Chris tevreden te stellen, omdat zij in dezelfde richting konden gaan als zijn gedachten zonder tot het probleem bij te dragen. De ondertoon van bitterheid negerend versterkten zij zijn positieve neigingen en wat een negatieve ervaring had kunnen worden, werd zodoende een goede kans om hem te onderwijzen.

Deze zelfde stappen zouden ook van toepassing kunnen zijn wanneer de kritiek individuele kerkleiders of andere leden treft. Ongeacht wat de kritiek is, behoren wij te beginnen met wat er positief zou kunnen zijn in de opmerkingen. Het zou slechts de onuitgesproken wens kunnen zijn dat iedere leider – ieder lid van de kerk, volmaakt kon zijn. Om te beginnen moet de aandacht afgeleid worden van de

bepaalde persoon naar het beginsel, dat het het doel van het evangelie is ons naar de volmaaktheid te leiden. Voor alles behoort de huisonderwijzer de indruk te vermijden dat hij het eens is met de uitgesproken kritiek.

Uiteindelijk behoort het gesprek tot het begrip te leiden dat de leiders van de kerk geroepen worden door inspiratie, en dat ze steun toezeggen inhoudt, dat men ze helpt hun verantwoordelijkheden te vervullen, welke tekortkomingen zij volgens ons ook mogen hebben. Het betekent iemand bijstaan die door God geroepen is. Als u zelf als leider werkzaam geweest bent, zou u kunnen vertellen hoe moeilijk het soms is beslissingen te nemen en hoe belangrijk het is van de leden steun te ontvangen.

Nog verder zou de huisonderwijzer een zachtmoedige manier kunnen vinden om de persoon die de kritiek heeft uitgesproken er op te wijzen dat de onvolmaaktheden van een ander weinig te maken hebben met zijn eigen zaligheid.

Ongeacht de wijze waarop wij op kritiek kunnen reageren, is er een beginsel die alle andere overschaduwde. Dat is natuurlijke liefde. Kritiek is misschien een van de grootste hindernissen voor liefde, maar liefde is ook het grootste werktuig om kritiek te overwinnen. De boodschap van het evangelie is dat wij niet slechts liefde behoren te hebben, maar dat wij liefde in de harten van anderen behoren te scheppen. Wij scheppen liefde door liefde te tonen. Bij het huisonderwijs tonen wij liefde door de prestaties van de mensen die wij bezoeken te erkennen, door met ze te praten, te helpen, te onderwijzen, te ondersteunen en om ze te geven. Dat is huisonderwijs. Door dit te doen scheppen wij liefde voor het evangelie en voor elkander. □

De les was afgelopen. De jongens en meisjes verzamelden onder het gebruikelijke gebabbel hun boeken. Zij verlieten het seminarie alleen of in groepjes, hun ogen en belangstelling al gericht op hun volgende activiteit.

Alleen nu, zakte ik nogal lusteloos terug op mijn stoel voorin de klas, misschien een beetje ontmoedigd en zeker veront-rust. Het was vandaag bijzonder moeilijk geweest. Ik had het voortdurend aan de stok gehad met Dennis.

Bijna alles wat ik gezegd had over het evangelie had hij in twijfel getrokken. Hij had vragen gesteld die volgens mij in vorige lessen al besproken waren. Verschillende keren had hij mij op handige wijze gedwongen mijn standpunt te bepa-len. Ik had opnieuw mijn getuigenis gegeven van de waarheid van de eeuwige beginselen die ik onderwees.

Nu zittend achter mijn lessenaar vroeg ik mij af of ik te streng, te dogmatisch was geweest in enkele dingen. Natuurlijk had

ik het standpunt van de kerk onderwezen dat ondersteund werd door de Schriften, door de algemene autoriteiten en door mijn persoonlijke ervaring. Maar was ik zo streng geweest dat jonge mensen niet konden aanvaarden wat ik gezegd had. Zou ik jongens als Dennis en meisjes als Alice, die soms voor zijn kant koos, verliezen?

Met een gebed in mijn hart dacht ik hierover na terwijl ik mijn lessenaar opruimde. John, een van de studenten, kwam even binnen om wat boeken te halen die hij had laten liggen.

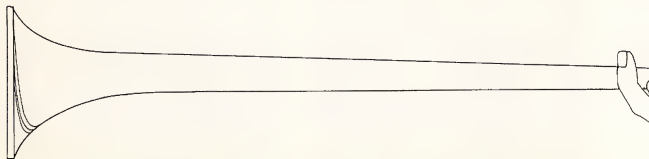
„Hoe gaat het met u?” vroeg hij.

„Goed John, hoe gaat het met jou?”

„Geweldig! Ik vond het een fijne les, hoewel Dennis ons wel even van het onderwerp afleidde.”

John klonk wat aarzelend toen hij mij de volgende vraag stelde: „Vindt u het vervelend als hij twijfelt aan wat u zegt en een negatieve houding aanneemt?”

Rustig erkende ik dat ik het niet leuk

„INDIEN DE TROMPET EEN ONDUIDELIJK GELUID GEEFT”

Wayne B. Lynn

vond, maar dat mijn werkelijke zorg was dat ik schijnbaar niet in staat was Dennis te bereiken en hem te bekeren tot een positievere houding tegenover de leringen van de Heer.

John glimlachte. „Ik dacht al dat u er zo over dacht,” zei hij, „laat mij u iets over hem vertellen.

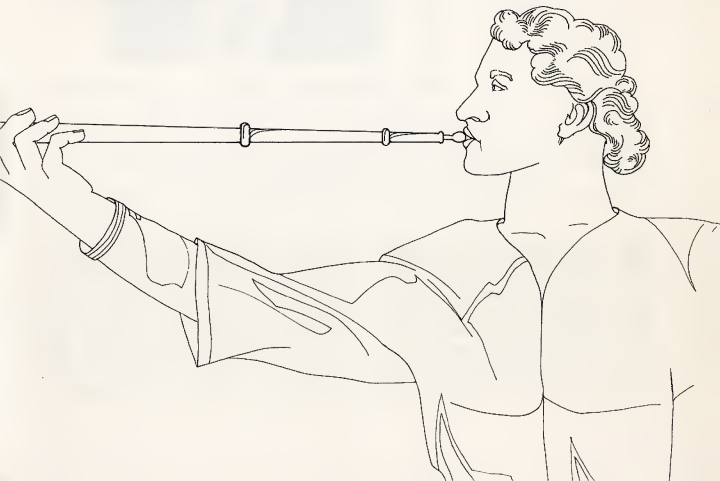
Dennis heeft veel vrienden die geen lid van de kerk zijn. Hier in de klas lijkt hij negatief, maar als hij op school is wordt hij net als u! De argumenten die hij in de klas spuit krijgt hij door zijn vrienden voor zijn voeten gesmeten. De antwoorden die u hem geeft zijn de antwoorden die hij tegen hen gebruikt. Hij slaat alleen maar ammunitie op!”

John pakte zijn boeken op en glimlachte. Ik ging weer aan mijn lessenaar zitten en glimlachte. Plotseling had ik begrepen wat er aan de hand was. Als Dennis in de toekomst vragen zou stellen zou ik het begrijpen. Ik zou blij zijn hem te helpen antwoorden te vinden.

Toen plotseling kwam er een angstige gedachte in mij op. Wat zou er gebeurd zijn als ik had gefaald, als ik mij minder standvastig aan de beginselen had gehouden? Ik zou Dennis niet overgehaald hebben mijn ideeën te accepteren, ik zou hem in de steek gelaten hebben en ik zou te kort geschoten zijn in de heilige roeping van leraar.

Het was apostel Paulus die eens zei: „Immers, indien de bazuin een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich gereed maken tot de strijd?” (1 Korintiërs 14:8.) Wij blazen de bazuin niet in iemands oren, noch doen wij zijn boodschap op tactloze wijze klinken; het geschal behoort zacht en zeker en zonder aarzeling te zijn. □

Geïllustreerd door Larry Nielsen

LE GRAND RICHARDS

Een Wonderbaar Werk en een Wonder

Het materiaal in dit artikel komt uit Le Grand Richards, Beloved Apostle van Lucile C. Tate, kortgeleden uitgegeven door Bookcraft, Salt Lake City, Utah.

Als ouderling LeGrand Richards opstaat om te spreken, dan is het alsof er een golf van verwachting door het gehoor gaat. De meesten van hen hebben hem reeds eerder gehoord en zijn enthousiast hem weer te horen. Zijn humor, zijn reinheid, zijn vermogen om de zaligmakende kracht van het evangelie te

illustreeren door zijn persoonlijke anekdotes en verhalen spreken de mensen aan. Geen enkele van de levende algemene autoriteiten heeft meer levenservaring. Geen van hen heeft zo lang geleefd als hij. In feite vestigde hij op 19 juni 1982 een nieuw record onder de leiders van de kerk. Op die dag werd hij de algemene

autoriteit die het langst geleefd heeft op aarde in deze laatste bedeling. Hij sloeg het record van president David O. McKay, die 96 jaar en 132 dagen werd, met een dag.

Een paar dagen voordat hij dat record vestigde van de algemene autoriteiten, onderging ouderling Richards een operatie in het Salt Lake City ziekenhuis. Zijn rechterbeen werd halverwege het onderbeen geamputeerd wegens problemen met de bloedsomloop in het onderste gedeelte van zijn been. Zelfs na zo'n grote operatie was hij er niet van te weerhouden snel enkele van zijn verantwoordelijkheden als leider weer op zich te nemen, al moest hij een kunstvoet dragen en bij het lopen ondersteund worden.

Hoewel de jaren niet ongemerkt aan ouderling Richards zijn voorbijgegaan, lijkt hij weinig van zijn energie te hebben verloren. Zijn stem getuigt daarvan: hij spreekt krachtig en snel, zodat zijn luisteraars er gespannen op wachten dat hij eens adem haalt.

Iedere toespraak die hij houdt heeft een frisheid en een vitaliteit die zijn boodschap leven geeft. Dikwijls tegen het eind van zijn woordenstroom, onderbreekt hij zichzelf, kijkt om naar de persoon die de leiding heeft en vraagt: „Heb ik tijd om nog een verhaal te vertellen?” Men krijgt het gevoel dat ouderling Richards de hele dag zou kunnen spreken en de vreugde die hij uitstraalt zou ons bijna doen wensen dat het mogelijk was!

Hij is een eerbiedwaardig lid van een eerbiedwaardige familie: De familie Richards heeft de kerk vier apostelen voortgebracht: twee van hen (Willard en Stephen L.) waren lid van het Eerste Presidium, twee (Franklin D. en George F.) waren president van de Raad der Twaalf en dan nu LeGrand. Een lid van

de familie (Stayner) is assistent van de Twaalf geweest en een lid van het Quorum der Zeventig (een van de presidenten van het Eerste Quorum der Zeventig - Franklin D.).

Met zijn 96 jaar heeft hij meer dan de helft van de geschiedenis van de kerk in deze bedeling meegemaakt. Hij heeft geleefd onder het bestuur van tien presidenten van de kerk - van John Taylor tot Spencer W. Kimball.

Ouderling Richards' jeugd

LeGrand Richards werd geboren in Farmington, Utah, op 6 februari 1886. Zijn ouders waren George F. Richards en Almira Robinson Richards. Hij was hun derde kind van de vijftien.

Het leven bestond uit hard werken en zelfs de kleine kinderen droegen daar hun steentje aan bij. Een ieder van hen werd geleerd de taak te doen die bij hun leeftijd en begrip paste. Zij werden aangemoedigd om hun werk zonder falen te doen.

Toen hij elf jaar oud was werd van LeGrand verwacht dat hij het werk van een man kon doen en wegens zijn grote liefde voor zijn vader vond hij het fijn met hem te werken en profiteerde hij van de dagelijkse instructies en de besprekingen over het evangelie die zo dikwijls deel uitmaakten van hun conversatie. Hij hielp bij het schoonmaken van de mais, ploegen, besturen van de graandorser van zijn vader, binnenhalen van het hooi, vervoeren van hout, klei, kalk en boomstammen. Wat de taak ook was die van hem verwacht werd, 's winters was het altijd moeilijker. Richards vertelt hoe hij met zijn vader de bergen introk om hout te

Fotografische mijlpalen in het leven van ouderling LeGrand Richards als jongen, als zending, als pasgetrouwde met zijn vrouw Ina Jane Ashton, als kerkleider en als een algemene autoriteit.

halen, over bevroren handschoenen, omgevallen vrachten hout en paarden die bijna op hol sloegen.

Door het voorbeeld van zijn vader en zijn eigen gewillige geest was dienstbetoon iets vanzelfsprekends voor hem geworden. Als quorumpresident van de diakenen werkte hij even getrouw als zijn vader in het ringpresidium. Over die tijd vertelde hij eens het volgende: „Wij moesten iedere zaterdag het kerkgebouw aanvegen; hout hakken voor de twee grote kachels, het hout naar binnen brengen, en dan zondagsmorgens vroeg stoffen en de kachels aanmaken om het gebouw te

verwarmen. Wij moesten de glazen van de olielampen schoonmaken en ze vullen. Wij moesten ook voor het terrein rondom de kerk zorgen.”

De dagelijkse leringen van LeGrands vader maakte zo'n diepe indruk op de jongen, dat hij besloot om zichzelf te beschermen door erop toe te zien wat hij opnam. Hij vertelde eens dat hij wegliep van de plaats waar hij als kind gewend was te spelen, en het besluit nam dat geen vriend van hem hem ooit zou kunnen verwijten dat hij zijn geest had bevuild door ongepaste verhalen zoals hij die daar gehoord had.

Thanksgiving-day

Op 25 november j.l. vierden Amerikanen en Nederlanders in de gemeente Zeist samen Thanksgiving-day, Amerika's nationale feestdag.

De Nederlanders waren te gast bij de Amerikanen en hebben genoten van de traditionele kalkoen plus toebehoren. Ook was er op verschillende plaatsen video-apparatuur opgesteld waar we speelfilms konden bekijken of spannende Amerikaanse voetbalwedstrijden volgen. Een geslaagde avond dus, waarop we elkaar weer eens wat beter leerden kennen.

Wat is nu eigenlijk Thanksgiving-day? Dankzij William Bradford, één van de Pilgrim Fathers, één van die heel-vroege Amerikaanse pioniers, die een dagboek (!) bijhield, weten wij er meer van.

In de jaren 1604-1611 is de Bijbel in het Engels vertaald.

Omdat zij zelf de Bijbel uit wilden leggen hadden de Pilgrim Fathers zich wat afgescheiden van de overige protestanten in Engeland, de zogenaamde conformisten. De Pilgrim Fathers werden separatisten genoemd. De strijd tussen deze twee groeperingen viel al vrij snel uit in het voordeel van de conformisten en de separatisten werden vervolgd, uit openbare ambten ontslagen en soms zelfs gevangen gezet.

Een goed heenkomen zoeken was de enige oplossing, maar waarheen?

Nu was er in 1581 in de Verenigde Nederlanden, na de afzwering van Philips II, een wet van godsdienstvrijheid aangenomen.

Ofschoon niemand Engeland uit mocht zonder toestemming, wisten zij toch de havenautoriteiten te ontwijken en in Holland aan te komen, waar zij zich via Amsterdam in Leiden vestigden en bekend stonden als eerlijke en ijverige mensen, die doen denken aan onze pioniers uit Nauvoo.

Toen in 1619 Holland overbevolkt raakte, richtten zij de blik op Amerika. Zij vonden geldschietters die voor hen de grond wilden kopen en sloten een contract waarbij zij de beschikking kregen over 30.000 hectaren grond met het recht om te vissen en handel te drijven met de Indianen.

Bovendien waren er mogelijkheden tot zelfbestuur en wetgeving.

Natuurlijk moesten deze handelsondernemers ook aan hun investeringen verdienen en er werd nog heel wat heftig onderhandeld voordat op 9 juni 1619 de vergunning aan de Pilgrims werd uitgereikt. Op vrijdag 21 juli 1620 vertrekt de "Speedwell" met 66 passagiers aan boord naar Southampton waar het vier dagen later aankomt.

Daar voegt zich de "Mayflower" bij hen, een schip met een aantal Engelse emigranten aan boord. Zij vertrekken samen uit Southampton maar komen al ras tot de ontdekking dat de "Speedwel" niet zeewaardig is en doen Plymouth aan waar 64 van de 66 oorspronkelijke passagiers overstappen op de "Mayflower" die dan uiteindelijk op 10 september naar Amerika vertrekt.

Na 67 dagen liep de "Mayflower" binnen in Cape Cod in Princetown.

De Pilgrims stelden met elkaar het "Mayflower compact" op waarin zij zich verbonden een staatsorde te stichten en wetten te maken teneinde de kolonie te kunnen besturen.

Alle gezinshoofden ondertekenden deze acte.

Vanuit Princetown werd gezocht naar een goede plaats om zich te vestigen en

op 11 december 1620 zetten zestien mannen vanuit een sloep voet aan land op de bodem van Plymouth.

Zij vonden er een geschikte plaats en op 16 december ging de "Mayflower" veilig voor anker in de haven. De eerste maanden woonden ze aan boord van hun schip en werden er huizen gebouwd en het land in orde gemaakt. Van de 103 Pilgrims die aan land waren gekomen, stierven er gedurende die eerste maanden, 47 door longontsteking en andere ziekten. Bang als ze waren voor de Indianen, die zich af en toe op veilige afstand lieten zien, begroeven de landverhuizers hun doden 's nachts zodat niemand gewaar werd hoe hun gezelschap slonk. De gekozen grond werd Coles Hill genoemd.

Toen de Indianen hun onmisbaar gereedschap begonnen te stelen werd een

zekere Standish gekozen als commandant met de opdracht de verdediging te organiseren.

Hij plaatste kanonnen op de heuvel, met als gevolg dat een der Indianen in alle openheid recht op de nederzetting toeliep terwijl hij in gebroken Engels zei: "Welkom Engelsman, welkom Engelsman." Hij heette Samoset en in Pemaquid Point waar hij vandaan kwam had hij de bemanning van Engelse vissersschepen ontmoet.

Hij bleef die nacht bij hen en de volgende ochtend gaven de Pilgrims hem een mes, een ring en een armband. Hij beloofde van zijn kant dat zij hun gereedschap terug zouden krijgen en dat hij zou zorgen dat goede handelsbetrekkingen tussen zijn volk en de kolonisten tot stand zouden komen. Hij hield zich aan deze belofte en bracht zelfs bij zijn vol-

gende bezoek het opperhoofd Massasoit, diens broer Guadequina en een derde Indiaan, genaamd Squanto, mee die als tolk fungeerde.

Er kwam een zeer solide verdrag tot stand waardoor beide partijen beschermd werden en beloofden alles te zullen doen om vrede en welvaart te bevorderen.

Squanto bleek van onschatbare waarde voor de kolonisten, werd hun vriend en helper en wees hun waar en hoe de beste vis te vangen, hoe ze maïs moesten planten en hoe ze die konden bemesten. Ook was hij hun gids bij hun eerste expedities en is bij hen gebleven tot zijn dood.

In plaats van het standbeeld van Massasoit te Plymouth moest er eigenlijk een staan van Squanto, want de Verenigde Staten zijn hem onzegbaar veel verschuldigd.

De overgebleven 54 mensen, van wie 21 jonger dan 16 jaar, zijn dus het proces begonnen waardoor de Verenigde Staten van Amerika zijn ontstaan. Die eerste vreselijke maanden vol verschrikking, ziekte en dood, ongemak en ontbering, zijn zij moedig doorgekomen. Zij hadden zich er gevestigd en ze wilden er blijven.

In de herfst van 1621 heeft William Bradford, als gouverneur van Plymouth Colony, ter gelegenheid van de eerste oogst een dag bepaald van Thanksgiving en gebed. Zij vierden deze dag samen met de Indianen.

Na een droogteperiode werd in 1623 de komst van de regen gevierd met een Thanksgiving-day.

Na 1631 werd het ook in andere kolonies in Nieuw Engeland traditie na de oogst een Thanksgiving-day te houden. In het Zuiden werd het pas in 1855 gewoonte.

In 1863 werd Thanksgiving-day door president Abraham Lincoln officieel tot nationale feestdag uitgeroepen.

De laatste donderdag van november, waarop het feest oorspronkelijk gevierd werd, is in 1941 door het Amerikaanse Congres wettelijk veranderd in de vierde donderdag van deze maand.

Historische instructie- vergaderingen voor tempelpresidenten

Tijdens historische instructievergaderingen die door 27 tempelpresidenten en tempelmaters werden bijgewoond - waaronder de grootste vergadering van dit soort die ooit is gehouden - hebben kerkleiders nog eens benadrukt dat de tempel altijd een plaats van geestelijk leven en beleven moet zijn.

De vergaderingen, die in Salt Lake City werden gehouden, waren belegd om tot een eensluidend begrip van de werking van de tempel te komen. De algemene autoriteiten die deze vergaderingen bijwoonden waren: de presidenten N. Eldon Tanner en Gordon B. Hinckley van het Eerste Presidium; het volledige Quorum der Twaalf met uitzondering van de zieke ouderling LeGrand Richards, vele leden van het Eerste Quorum der Zeventig en de Presiderende Bisschop.

De tempel te Zollikofen.

Na de openingsbijeenkomst volgden er drie dagen van uitgebreide instructie in het kantoorgebouw van de kerk. Deze vergaderingen werden besloten met een getuigenisvergadering in de "Jordan River Tempel".

De statistische gegevens die door ouderling W. Grant Bangerter, hoofd van de afdeling tempelwerk, werden bekendgemaakt, lieten een toename in het tempelwerk zien van tien procent.

De sprekers behandelden voornamelijk de geestelijke facetten van het tempelwerk, terwijl daarnaast ook enkele urgente punten aan de orde kwamen.

"Dit is het meest onzelfzuchtige en onbaatzuchtige werk op de hele wereld," zo zei president Hinckley in zijn openingsrede. "Het benadert het grootse verlossende werk van de Verlosser van het mensdom beter dan enig ander werk dat ik ken."

Verder werd onder meer het woord gevoerd door president Ezra Taft Benson, de ouderlingen Howard W. Hunter, Marvin J. Ashton en L. Tom Perry van het Quorum der Twaalf Apostelen en door ouderling W. Grant Bangerter van het Eerste Quorum der Zeventig.

President Hinckley zei dat alle tempelbezoekers het recht hebben op de heiligende ervaring van een tempel, een plaats "waar eerbied is, waar vrede heerst en men de heiligende aanwezigheid van de Geest des Heren voelt."

EEN LIED IN HET HART

Hazel M. Thomson

Geïllustreerd door
Karl Hepworth.

Toen de tijd voor de Fiesta del Grillo (het feest van de krekel) naderde was Romane klaar. Hij had zijn geld opgespaard en wist welke krekel hij moest kopen. De geldstukken rinkelden in zijn zak toen hij zich naar de krekelwinkel haastte.

„Als mijn krekel de beste zanger wordt van de Fieste del Grillo,” mompelde Romano, „zal hij het geluk weer terugbrengen in mijn familie. Een zingende krekel brengt altijd geluk.”

Romano herinnerde zich de glimlachen van zijn vader en moeder en het zingen thuis voordat zijn broertje heel erg ziek werd. Nu zijn broertje er niet meer was werd er niet meer gezongen en maar zelden geglimlacht. Misschien zal de krekel helpen, hoopte hij. Romano wist dat hij zijn krekel goed moest uitkiezen om een zanger te krijgen.

Een klein belletje rinkelde toen de jongen de winkel deur openduwde. Er waren veel mensen die krekels kochten in deze tijd van het jaar en er waren er dan ook heel wat om uit te kiezen.

„Buon Giorno (Goedendag),” zei hij tegen de verkoper. „Ik wil een krekel kopen, een goede zanger. Kijk eens wat een mooi kooitje ik voor hem gemaakt heb.”

„Het is een prachtkooi,” zei de winkelier. „En ik heb een prachtige krekel voor je. Kijk eens goed, Romano. Er is maar een klein streepje op deze, maar het is het kenmerk van de goede zanger.”

„Dan neem ik hem,” zei Romano. Hij telde zijn geld uit voor de winkelier. „Dat is alles wat ik heb,” zei hij. De winkelier nam een aantal van zijn geldstukjes en zei: „Hier heb ik

genoeg aan. Dat is de prijs voor zo'n mooie krekel.”

Romano stopte de krekel in zijn kooitje en sloot het deurtje. „Ik hoop dat hij goed zingt,” zei de jongen. „Mijn familie heeft hard wat geluk nodig.”

„Zoals wij allemaal,” zei de winkelier, hem toeknikkend. „Met zoveel krekels bij elkaar, kan ik niet zeker zijn welke het hardste zingt. Alles wat ik weet is dat er veel gezongen wordt in mijn winkel. En hij heeft de gele streep. Hij ziet eruit alsof hij een zanger wordt.”

Op weg naar huis stopte Romano een paar keer om het kooitje bij zijn oor te houden, maar hij hoorde niets. „Stel je voor dat nadat ik mijn geld heb uitgegeven de krekel niet wil zingen,” dacht hij bezorgd. „Maar hij moet zingen!” De jongen keek weer even naar de kleine gele streep en was gerustgesteld.

„Kijk eens wat een mooie krekel ik heb,” zei hij tegen zijn ouders toen hij thuiskwam. „Hij zal ons geluk brengen als hij begint te zingen.”

Zijn vader keek op van zijn krant en knikte.

„Heeft hij al voor je gezongen?” vroeg zijn moeder.

„Nog niet,” antwoordde Romano. „Misschien heeft hij honger,” zei zijn moeder. „Het is moeilijk om te zingen als je maag of je hart leeg is en pijn doet.”

„Dat is waar,” zei Romano. „Ik ga een

slablaadje voor hem halen in de tuin. Dan gaat hij zeker zingen!”

De krekel begon direct aan de rand van het slablaadje te knabbelen. Maar toen hij ophield, zong hij nog steeds niet.

Die nacht was het rustig in de kleine flat. Romano herinnerde zich dat zij vroeger in een klein huisje op het platteland hadden gewoond en hij en zijn broertje hadden samen plezier gehad terwijl zijn ouders muziek maakten en zongen. Maar nu zong zelfs de krekel niet. Zijn ouders glimlachten niet en Romano ook niet. Op de morgen van de Fiesta del Grillo waste Romano zich totdat zijn gezicht en zijn haar net zo glansden als zijn donkere ogen. Hij trok zijn beste broek aan en zijn helder rode hemd en ging met zijn ouders naar het feestje met zijn kooi in de hand. Zijn moeders blauwe gebloemde rok ruiste zachtjes terwijl zij liep, maar dat was zo ongeveer het enige geluid dat Romano hoorde. De krekel in zijn kooi bleef zwijgen.

Op het feest was er muziek en vrienden begroetten elkaar. Men kon er van alles kopen en er waren krekels die zongen. De juryleden kwamen meerdere malen bij zijn krekel. Romano wachtte bij zijn kooi en luisterde en hoopte. Maar zijn krekel bleef zwijgen.

Met een bezwaard hart keerde Romano naar huis terug. Hij had hetzelfde gevoel als hij al eerder had gehad,

een gevoel alsof hij geen adem kon halen tussen al die hoge gebouwen. Hij verlangde naar zacht gras onder zijn voeten in plaats van harde trottoirs en het open land waar hij kon zingen zonder zich ingesloten te voelen.

„Mijn krekel is ingesloten! Zou dat de reden zijn dat hij niet wilde zingen?” vroeg hij zich af. Hij moest hem nog een kans geven. Als hij wilde zingen, maar één keer, zou dat hun een heel jaar geluk brengen. En dus wachtte de jongen. Maar er kwam geen geluid.

Toen het begon te schemeren nam hij de kooi en verliet de flat. Hij droeg de krekel naar een heuvel buiten de stad. Daar stond hij stil en opende de kooi. En toen de krekel wegvloog, kwam het geluid waar hij op had gewacht. Ja! Hij zong!

„Maar het was te laat,” dacht Romano terwijl hij terugliep naar huis. Zijn krekel had de Fiesta del Grillo niet gewonnen. En hij had thuis ook geen geluk gebracht. Maar in zijn verdriet was er een kleine glinstering van geluk als hij aan de krekel dacht die nu vrij rondvloog. Ergens op ditzelfde ogenblik zou hij nog aan het zingen zijn.

Toen hij zijn woning naderde zag hij een licht door het raam. Zijn ouders zaten op hem te wachten. Hij hield zijn kooitje omhoog.

„De krekel!” riep zijn vader. „Is hij weg?”

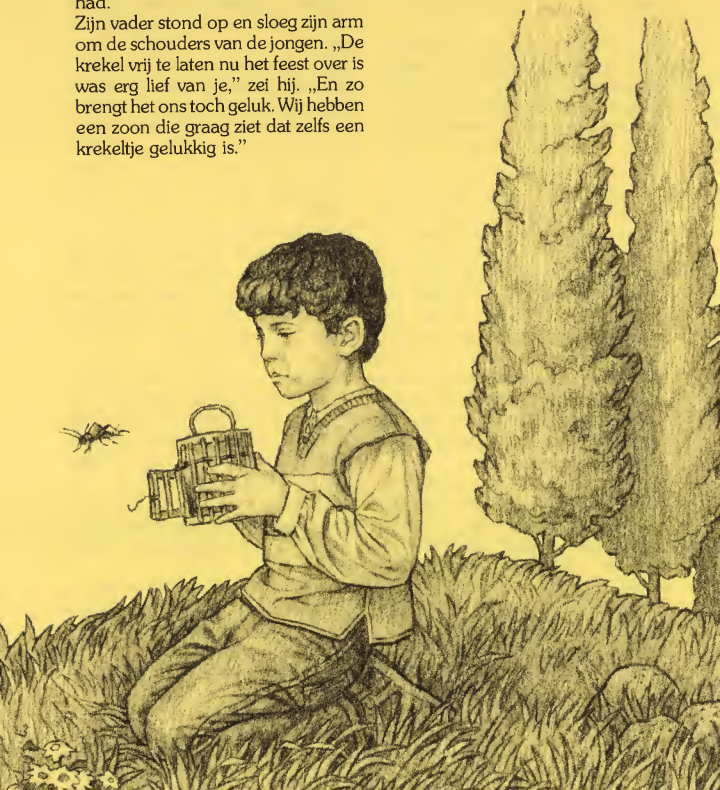
„Ja,” zei Romano. „Hij had het niet naar zijn zin in de kooi.”

Zijn moeder knikte. „Dat is goed,” zei ze.

Romano schudde zijn hoofd. „Maar hij heeft ons geen geluk gebracht. Wij zouden het hele jaar gelukkig geweest zijn als hij in ons huis gezongen had.”

Zijn vader stond op en sloeg zijn arm om de schouders van de jongen. „De krekel vrij te laten nu het feest over is was erg lief van je,” zei hij. „En zo brengt het ons toch geluk. Wij hebben een zoon die graag ziet dat zelfs een krekeltje gelukkig is.”

Romano keek naar zijn ouders. Op hun gezicht zag hij de glimlach waar hij zo naar had verlangd. Hij kreeg een warm gevoel van binnen en in zijn hart zong ook hij. □

HET HEILIG AVONDMAAL

Marene Ebert

Lees de onderstaande zinnen en schrijf het ontbrekende woord (uit bijgaande lijst) in de opengelaten ruimten.

1. Iedere zondag wordt het _____ rondgediend.
2. Wij nemen deel aan het avondmaal en beloven dat wij Jezus _____ altijd zullen gedenken.
3. Het avondmaal herinnert ons eraan dat wij de verbonden die wij bij onze doop hebben gesloten moeten _____
4. Het _____ herinnert ons aan het lichaam van Christus.
5. Op eerbiedige wijze deelnemen aan het avondmaal is de _____ manier om ons eraan te herinneren dat wij rechtvaardig horen te leven.
6. Het _____ herinnert ons aan het bloed van Christus.
7. Wanneer wij het avondmaal _____ aan de persoon die naast ons zit, herinnert dit ons eraan dat wij anderen behoren te dienen.
8. Als het avondmaal rondgediend wordt, behoren wij eraan te denken hoe Jezus _____ en aan het voorbeeld dat Hij voor ons is geweest.
9. Het belangrijkste is echter dat je behoort te gedenken dat Jezus voor _____ gestorven is opdat jij opnieuw zal kunnen leven.

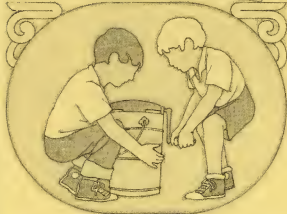
Kies de ontbrekende woorden uit de volgende lijst:

avondmaal	brood	doorgeven
Christus	juiste	leedde
nakomen	weter	jou

VAN VRIEND TOT VRIEND

Joleen Meredith

Geïllustreerd door Preston Heiselt

Uit een persoonlijk interview met ouderling Gene R. Cook van het Eerste Quorum der Zeventig

„Ik werd geboren in een klein ziekenhuis in Lehi, Utah. Mijn ouders verwachtten een meisje en daarom werd ik Gene genoemd, omdat die naam zowel voor een jongen als voor een meisje gebruikt kan worden, vertelt ouderling Cook peinzend. Toen ik jong was had ik ook nog een bijnaam. Mijn moeder noemde mij Wiggly Worm (wiebelworm) omdat ik nooit stil kon blijven zitten in een vergadering.

Mijn moeder was een vredestichtster. Zij zorgde er altijd voor dat meningsverschillen tussen familieleden uit de weg geruimd werden en dat ruzies in de buurt werden bijgelegd. Zij was een goede onderwijzeres en leerde al haar kinderen het goede te doen. Ik zal nooit haar hartelijkheid tegenover anderen vergeten.

Vroeger ging ik soms uit jagen met mijn vader. Na zijn dood ging ik er alleen op uit, maar ik begreep al gauw dat ik niet zoveel van jagen hield, wat ik fijn gevonden had was samen met hem te zijn. Mijn vader was het soort vader dat gezegd zou hebben: „Nog een rij, jongens,” als zijn twee zonen die onkruid aan het schoffelen waren, vonden dat zij even moesten stoppen om wat te drinken, daar zij het anders niet zouden overleven. En als wij roomijs in de emmer moesten maken, had hij de gewoonte om ons aan te moedigen „Nog maar tien keer rond, jongens. Hij bracht mij zelfdiscipline bij en vroeg naar bed te gaan en vroeg op te staan. Hij hielp mij altijd mij nog net iets meer in te spannen.

Ik herinner mij dat toen ik elf jaar was, mijn vader mij vertelde dat ik al het geld

Hij zei – bijna op profetische wijze: – „Ik zal dat getuigenis krijgen, hoe lang het ook mag duren en hoeveel inspanning het ook zal kosten.”

Ron begon de Schriften te bestuderen en te vasten en te bidden. Op een morgen niet lang daarna werd hij plotseling verlamd. Hij kon zijn lichaam niet bewegen en zijn rechterzij deed hem verschrikkelijk pijn. Hij was nauwelijks in staat om tegen vader te fluisteren dat hij een zegen wilde hebben. Vader had de zegen maar nauwelijks uitgesproken of Ron was op wonderbaarlijke wijze genezen. Mijn broer ontspande zich, rekte zich en had geen pijn meer.

Toen hij later door een dokter onderzocht werd, was de diagnose dat hij blijkbaar een doorgebroken blindedarm had gehad, hoewel er geen spoor van beschadigd weefsel in zijn lichaam te vinden was. Later vertelde mijn broer mij dat hij tijdens deze gebeurtenis zijn bijzonder getuigenis dat het Boek van Mormon en het evangelie waar zijn had ontvangen. Hij stond er echter op dat ik wist dat hij deze kennis had ontvangen voordat vader hem gezegend had voor zijn genezing. Hij had waarlijk geloof getoond voor het wonder.

Deze gebeurtenis had veel invloed op mijn leven en toen ik twaalf jaar was begon ik ijverig het Boek van Mormon te bestuderen. Ik heb toen ook een persoonlijk getuigenis en bevestiging ontvangen van de waarheid van het evangelie. Ik wist toen en heb er sindsdien nooit aan getwijfeld, dat het Boek van Mormon het woord van God is en dat het evangelie waar is.

Mijn boodschap voor de kinderen in de wereld is deze: Studeer en bid nu je nog jong bent, zodat ook jullie ditzelfde getuigenis mogen ontvangen. □

voor mijn eigen kleren moest verdienen en dat ik moest gaan sparen voor mijn zending. Toen mijn zendingsoproep kwam, zei ik tegen mijn vader dat wij naar de bank moesten gaan om de nodige regelingen te treffen om mijn zendingsgeld iedere maand over te laten maken. Ik zal nooit vergeten dat mijn vader toen zei: „Je dacht toch zeker niet dat ik je werkelijk voor je zending zou laten betalen? Ik wilde je gewoon leren werken. Ik zou de zegeningen voor het betalen van je zending niet willen missen. Jij houdt je geld maar, jongen, je zult het nodig hebben als je terugkomt.”

Mijn oudere broer Ron is altijd een bron van inspiratie voor mij geweest. Ik herinner mij dat hij op een avond thuiskwam van een jeugdvergadering en aankondigde dat zijn leraar hem gezegd had dat hij zijn eigen getuigenis moest krijgen en niet vertrouwen mocht op dat van een ander.

Ons verbazingwekkend zintuig: het gevoel

Betsy Obando

Geïllustreerd door Karen Sharp.

Sluit je ogen en raak iets aan. Is het heet of koud? Hard of zacht? Glad of ruw? Hoe weet je dat? Je huid doet wonderbaarlijke dingen.

Je huid beschermt je lichaam, maar daarnaast heeft zij vele duizenden kleine uiteinden van zenuwen die je vertellen hoe iets aanvoelt. Deze toppen van de zenuwen worden receptoren genoemd. Er zijn verschillende soorten receptoren in je huid. Verschillende uiteinden van de zenuwen reageren op hitte, koude, gevoel of druk. Sommige eindigen zo maar in de huid, anderen zijn gewikkeld om de wortels van de haren. Sommige delen van je lichaam hebben meer receptoren dan andere. Je vingers zijn bijvoorbeeld gevoeliger dan je rug.

Wanneer je iets aanraakt zenden de receptoren een boodschap door de zenuwen naar je hersens zoals een boodschap door een telefoondraad gaat. Je hersens ontvangen het signaal en vertellen je hoe

iets aanvoelt. Als het nodig is, sturen je hersens een boodschap terug dat je je terug moet trekken. De lichtste druk kan dit proces op gang brengen en vindt plaats in minder tijd dan nodig is voor het knippen van je ogen. Sommige receptoren hebben ook de mogelijkheid om minder gevoelig te worden. Zij passen zich aan aan druk en worden minder gevoelig. Dat is de reden dat hoewel je kleren je huid aanraken, je ze gewoonlijk niet merkt.

Hoe zou je zonder je zintuig van het gevoel de tere zachtheid van een bloemblaadje van een roos of de ruwheid van een stuk schuurpapier kunnen voelen? Als je geen hittebron kunt zien, zoals een vlam, kun je nog altijd de hitte voelen en dan weet je genoeg om je hand terug te trekken voordat je je brandt. En hoeveel beter smaakt een ijsje niet omdat je kunt voelen hoe ijzig koud het wel is! □

Ik heb een heerlijk gevoel over de toewijding van de heiligen der laatste dagen. Het is een eindeloos wonder om al die mensen naar de tempel te zien komen." Hij stelde voor in plaats van de mensen te motiveren met cijfers en statistieken, hetgeen hij niet aanvaardbaar achtte, ze te motiveren met een beter getuigenis van de waarde van dit werk voor de doden.

De leden die voor het eerst naar de tempel komen, dienen een geloof te hebben dat voldoende gerijpt is om de verordeningen, die er verricht worden, naar waarde te kunnen schatten, aldus president Hinckley.

Hij raadde de presidenten dringend aan, de tempel vlijtig tegen oneigenlijk gebruik te beschermen. Wij mogen verwachten dat de tegenstander der waarheid alles zal doen wat in zijn vermogen ligt om ons te beletten in ons werk voort te gaan, het tempelwerk belachelijk te maken, te kleineren en hen, die bij het werk betrokken zijn, in verlegenheid te brengen.

President Benson zei in zijn toespraak: "Het belangrijkste facet van het werk is de Geest. U kunt geen loopje nemen met de Geest; sommigen proberen slechts wijzer te worden van hun dwaasheden. De Geest is echter uiterst belangrijk, zeker bij het tempelwerk."

Er komen geen rijkere zegeningen tot de mens dan het zien opgroeien van hun kinderen en het beleven hoe ze een tempelhuwelijk sluiten, waarop ook hun kinderen weer in het verbond geboren worden," vervolgde hij.

"In de tempel ontvangen wij de mooiste zegeningen voor het eeuwige leven; de tempels zijn werkelijk de poorten tot de hemel."

De tempelpresidenten kregen te horen: "Ja, in het grootse tempelwerk kan de sluier heel dun worden. De be-

zoekers, zichtbaar of onzichtbaar, uit de wereld hierna, zijn ons dikwijls heel nabij...voor de Heer bestaat er geen sluier."

Ouderling Hunter verhaalde over de geschiedenis van de tempels in de tijden van de Bijbel en het Boek van Mormon en de begintijd van de herstelde kerk.

"Door de eeuwen heen hebben tempels bekend gestaan als heilige bouwwerken, die met een heilig doel voor ogen, zijn gebouwd.

De noodzaak om tempels ter beschikking te hebben voor Gods kinderen is even duidelijk onder de hedendaagse profeet als dat vroeger was."

Ouderling Ashton vroeg de tempelpresidenten de tempels te handhaven als plaatsen van troost, hoffelijkheid, eerbied, meditatie en gebed.

"Uw welkomstwoord en glimlach bepalen in belangrijke mate de sfeer en zijn bijzonder doeltreffend. Vergeet nooit de eerste maal dat u de tempel bezocht; als u ooit behoefte hebt gehad aan hoffelijke bejegening, was dat wel bij die gelegenheid."

Ouderling Perry legde verband tussen de tempel en de priesterschapshierarchie: "Wij streven naar volmaakte eenheid en harmonie als wij onze inzet tot een maximum opvoeren bij het volbrengen van dit grootse werk, namelijk verlossing brengen aan hen, die ons zijn voorgegaan en vreugde bereiden voor de levenden die deze grootse verordeningen ondergaan."

Ouderling Bangerter legde er de nadruk op dat tempelwerk niet vrijblijvend is. Tempels moeten niet gezien worden als iets vaags, waarvoor leden gestrikt moeten worden om er de een of andere kerkelijke plicht te vervullen.

"Het is zo, dat de kerk de leden bijstaat in hun pogingen om zegeningen voor zichzelf en hun overleden verwanten te verkrijgen."

In memoriam president Tanner

President N. Eldon Tanner.

Duizenden belangstellenden bezochten op 30 november de rouwdienst van president N. Eldon Tanner (84), eerste raadgever in het Eerste Presidium, die op 27 november j.l. in Salt Lake City overleed.

De artsen schrijven zijn overlijden toe aan hartstilstand. Ondanks een chronische ziekte van het zenuwstelsel, die hem jaren gekweld heeft en die zowel zijn gezichts- als zijn spraakvermogen aantastte, handhaafde president Tanner tot enkele dagen voor zijn overlijden zijn kerktaken en ging gewoon naar kantoor.

In 1960 werd hem steun verleend als algemene autoriteit, terwijl hij in 1962 werd geordend tot lid van de Raad der Twaalf en in 1963 als lid van het Eerste Presidium. Hij diende als raadgever vier presidenten van de kerk: t.w. president David O. McKay en president Joseph Fielding Smith als tweede raadgever en president Harold B. Lee en president Spencer W. Kimball als eerste raadgever.

President Kimball zei dat zijn eerste raadgever "zo ontvankelijk als een kind, zo wijs als een vader en zo liefhebbend als een fijne broer was. Een man met een

zeldzaam karakter. Hij heeft zich nooit onttrokken aan enige plicht als vader, vriend, broeder, zakenman, burger, regeringsleider of als apostel van de Heer Jezus Christus."

President Kimball presideerde de rouwdienst die gehouden werd in de tabernakel op het Temple Square. Zijn huldebtoon werd voorgelezen door zijn privé-secretaris D. Arthur Haycock. President Gordon B. Hinckley, raadgever in het Eerste Presidium, leidde de dienst en sprak tevens een slotwoord. Andere sprekers, die hem allen prezen voor zijn toewijding aan de Heer, zijn familie en de gemeenschap, waren broeder Ezra Taft Benson, president van de Raad der Twaalf; ouderling Marvin J. Ashton van de Raad der Twaalf; broeder Victor L. Brown, thans presiderende bisschop en B.Z. Kastler jr., een vriend van president Tanner die een vooraanstaande positie bekleedt in het bedrijfsleven.

Het openingsgebed werd uitgesproken door president Marion G. Romney, tweede raadgever in het Eerste presidium en het slotgebed door ouderling Franklin D. Richards, lid van het presidium van het Eerste Quorum van Ze-

ventig. Het Mormoons Tabernakelkoor verzorgde de muziek. Het graf op de begraafplaats in Salt Lake City werd gewijd door ouderling Neal A. Maxwell, van de Raad der Twaalf.

President Kimball zei in zijn huldebetoon aan zijn voormalige eerste raadgever dat de dood van president Tanner een "harde slag" voor zijn familie, voor de kerk en voor de wereld betekende. "Ik heb zo gebeden dat hij aan mijn zijde zou mogen blijven totdat ik zelf geroepen werd! Mijn hart gaat uit naar hem. Ik hield veel van hem en ik zal hem erg missen!"

President Kimball vervolgde met de woorden: "Hoe kunnen wij de ware grootheid van een mens meten? Slechts door hetgeen hij in zijn leven gepresteerd heeft - en dat weten we allemaal - of moeten we ook de vele stille, tactvolle blijken van liefde die slechts aan enkelen en aan God bekend zijn meetellen? Hij heeft tot nagenoeg zijn laatste ademtucht geïnformeerd naar het welzijn van anderen".

President Kimball vertelde onder meer hoe president Tanner hem slechts uren voor zijn dood nog opbelde om naar zijn gezondheid en die van zuster Kimball te informeren.

President Benson noemde president Tanner namens het Quorum der Twaalf 'een van de grote en edele mensen van onze tijd: "Hij heeft ons laten zien hoe grote, persoonlijke prestaties gekoppeld kunnen worden aan nederigheid en zachtmoedigheid. President Tanner was een bijzondere combinatie van buitengewone nederigheid. Zijn voortdurende zorg was hoe hij zijn bijdrage kon leveren, niet hoe hij erkenning kon krijgen. Nu wij stilstaan bij zijn geweldige prestaties, moeten wij niet vergeten dat hij nooit uit het oog verloor wat het doel van elke verandering en van elke vooruitgang was: de mens vooruit helpen."

Ouderling Ashton omschreef president Tanner als iemand die 'bestendig bleef te midden van verandering': "Onverschillig of hij dienstbaar was aan vier verschillende presidenten, tijdens een malaise, voorspoed, internationale onrust, of problemen thuis moest verwerken, hij bleef zichzelf.

Hij wist onder alle omstandigheden de juiste koers te bewaren. Hij schrok niet terug voor moeilijke geschillen. Hij stelde het nemen van belangrijke beslissingen nooit uit. Hij voelde zich altijd op zijn gemak met waarheid en licht.

President Tanner bad voortdurend om trouw te kunnen blijven tot het einde toe. Zijn briljante verstand en zijn liefdevolle uitstraling faalden nooit, zelfs niet toen zijn ogen en ledematen dat wel deden. Hij was tot het einde toe helder van geest, enthousiast en alert. Hij had gevoel voor humor en zijn grapjes waren raak en geestig."

Bisschop Brown, een neef van president Tanner, heeft verteld hoe de familie Tanner en de familie Brown in Canada met elkaar omgingen. "Ik heb gelukkige herinneringen aan de familie. Mijn vader en president Tanner hadden een bijzondere band. Ik geloof dat zij meer als broers dan als oom en neef met elkaar omgingen. Het leek wel een identieke tweeling. Als de een 'n costume of een paar schoenen had dat door de ander mooi gevonden werd, dan werd er meteen geruild."

President Brown haalde enkele van de lievelingscitaten van president Tanner aan die de levenshouding van president Tanner zo goed illustreerden:

"Ik zou liever deel van de oplossing van een probleem dan deel van het probleem zijn. Het is niet belangrijk wie er gelijk heeft, het is belangrijk wat goed is. De wereld zou er veel beter aan toe zijn als de mensen zich niet zo bezorgd maakten over wie er met de eer ging strijken."

President Hinckley vertelde dat maar weinig mensen wisten hoe hard president Tanner moest vechten om ondanks zijn ziekte door te gaan: "Eerst begaf zijn gezichtsvermogen het nagenoeg helemaal en het was voor hem zeer deprimerend niet meer te kunnen lezen. Naarmate de tijd verstreek ondervond hij steeds meer moeilijkheden met spreken. Toen werd zijn lichaam zwakker. Lopen werd een zware opgave. Hij bleef het gebruik van een rolstoel beslist afwijzen en hield vol op eigen benen te willen blijven staan. Hij heeft tot het einde toe een geest van onafhankelijkheid en zelfstandigheid weten te bewaren.

Ik haal deze fysieke beperkingen alleen maar aan om te illustreren hoe helder zijn verstand bleef, ondanks dat verzwakte lichaam. Zijn wijsheid liet hem niet in de steek en zijn verstandelijke vermogens namen niet af. Hij woonde tot 25 november de dagelijkse vergaderingen van het Eerste Presidium bij. Tot op het laatste moment sprak hij met de voor hem kenmerkende vastbeslotenheid en wijsheid over een grote verscheidenheid aan kerkzaken, die verstrekkende gevolgen kunnen hebben. Het is geweldig als iemand op zijn vierentachtigste jaar nog kan beschikken over zijn volle geestelijke vermogens en in staat is om zich de ervaringen uit het verleden te herinneren, zij hebben immers met de huidige problematiek te maken."

President Hinckley vertelde dat het evangelie voor president Tanner de basis vormde van zijn hele leven: "Al het andere was er ondergeschikt aan; Eldon Tanner liet gewoon niet toe dat er iets kwam tussen hem en de heilige verantwoordelijkheden waartoe de Heer hem had geroepen. In zijn leven stond de Heer zonder meer centraal. Men heeft hem herhaaldelijk naar zijn succesformule gevraagd. Hij reageerde daarop

met de woorden van de Meester: 'Zoekt eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid en dit alles zal u bovendien geschonken worden.' (Matteüs 6.33.)

Het leven van president Tanner was een voorbeeld van dat grootse, gebiedende beginsel."

Naast de hulde die tijdens de rouwdienst werd gebracht, kwamen er blijken van waardering en medeleven uit het bedrijfsleven, de samenleving, regeringskringen en van leiders van andere kerken.

Zuster Tanner en haar gezin ontvingen een persoonlijke condoléance van president en mevrouw Reagan.

President Tanner werd in volledige dienst van de kerk geroepen nadat hij verschillende posities had bekleed, zo was hij in Canada bisschop van de eerste wijk in Cardston, president van de gemeente Edmonton en zeven jaar president van de ring Edmonton. Van 1961 tot 1963 presideerde hij het zendingsgebied West-Europa, waarvan het hoofdkantoor was gevestigd in Engeland. Terug in Salt Lake City werd hij benoemd tot president van de genealogische vereniging van de kerk en dat bleef hij tot hij geroepen werd als raadgever in het Eerste Presidium.

President Tanner heeft zich in Salt Lake City bijzonder dienstbaar gemaakt aan de samenleving. Hij stimuleerde veel projecten als tentoonstellingsruimten, winkelcentra, kantoorgebouwen alsmede het hoofdkantoor van de kerk, de restauratie van oude kantoorgebouwen, het hotel Utah, het Beehive House, het Lion House en het theater Promised Valley Playhouse.

President Tanner had zitting in diverse besturen en was vice-voorzitter van de Board of Trustees van de Brigham Young University en de kerkelijke onderwijsinstellingen. Zijn bestuurlijke ca-

paciteiten werden aangewend voor velerlei organisaties die met de kerk of de samenleving te maken hadden.

Zijn onkreukbaarheid en prestaties trokken de aandacht van de Kamer van Koophandel van Salt Lake City en omgeving en zij eerden hem door hem "een reus in onze stad" te noemen. Hij werd gerespecteerd als "iemand met een hoogstaand karakter, een geslaagd zakenman met een grote geestelijke instelling, een groot leider die door miljoenen over de hele wereld gewaardeerd werd". In 1981 riep de University of Utah een speciaal fonds ter ere van president Tanner in het leven, het doel ervan was toekomstige zakenmensen te helpen zich de grote idealen van president Tanner eigen te maken, zodat zij met dit inzicht, dat eergevoel, die vastberadenheid en die zelfstandigheid evenals hij onzelfzuchtig zouden leren bijdragen om een betere gemeenschap en een betere wereld te krijgen. Deze universiteit eerde hem ook met een onderscheiding.

De Brigham Young University noemde president Tanner in 1980 "International Executive of the Year" en het nieuwe gebouw voor handelswetenschappen kreeg zijn naam mee.

Nathan Eldon Tanner werd op 9 mei 1898 in Salt Lake City geboren en was de oudste van de acht kinderen van Nathan William Tanner en Sarah Edna Brown Tanner. Zijn ouders, afkomstig uit Utah, trokken per huifkar naar de kleine nederzetting Aetna, ten noorden van Cardston in Alberta. Zijn moeder was naar Salt Lake City teruggekeerd om bij haar moeder de geboorte van hun eerste kind af te wachten.

Hun oudste zoon is een vooraanstaande rol gaan spelen op velerlei gebied - namelijk bij het onderwijs, in regeringskringen, in de zakenwereld en in regionale kerkelijke activiteiten - alvorens hij

als algemene autoriteit werd geroepen en over de hele wereld kerkelijke taken vervulde.

Hij begon zijn loopbaan als hoofd en onderwijzer van een school die drie leslokalen telde, later werd president Tanner in de wetgevende macht van de provincie Alberta gekozen alwaar hij een belangrijke taak vervulde om vervolgens te worden benoemd tot minister van mijnbouw en kort daarop tot minister van bosbouw. Na zestien jaar regeringsfuncties te hebben bekleed, kreeg hij een leidende taak bij de olie- en gaswinning. In 1954 werd hij president van de Trans-Canadian Pipelines Ltd., hierbij was hij rechtstreeks verantwoordelijk voor het aanleggen van 3200 kilometer leiding voor olietransport, deze onderneming kostte maar liefst 350 miljoen dollar.

President Tanner heeft zijn levenswerk later als volgt samengevat: "Ik heb gewoon zestien jaar voor de klas gestaan, zestien jaar voor de regering gewerkt en acht jaar bij twee concurrerende maatschappijen gewerkt - de olie en de aanleg van een olieleiding".

Over dat leven zei een bewonderaar: "Als wij veertig mensen hadden zoals Eldon Tanner, zouden de problemen van de wereld met vijftig procent afnemen".

Zijn reputatie op het gebied van eerlijkheid en onkreukbaarheid was dusdanig dat iemand die in New York City tijdens een rechtszitting vroeg 'Kan iemand de naam noemen van een volkomen eerlijk mens?' de naam Nathan Eldon Tanner uit West-Canada te horen kreeg. Als zodanig werd hij in de notulen vermeld. President Tanner trouwde in 1919 met Sara Isabelle Merrill, uit dit huwelijk werden vijf dochters geboren. Hij laat zijn vrouw, zijn dochters en schoonzonen, 24 kleinkinderen, 50 achterkleinkinderen, drie zusters en een broer achter.

Reorganisatie van het Eerste Presidium

President Spencer W. Kimball heeft op 2 december j.l. de reorganisatie van het Eerste Presidium afgekondigd. Deze reorganisatie was noodzakelijk doordat president N. Eldon Tanner, zijn eerste raadgever, op 27 november kwam te overlijden.

President Marion G. Romney, voormalig tweede raadgever in het Eerste Presidium, is nu als eerste raadgever geroepen. President Gordon B. Hinckley, die reeds als raadgever optrad, heeft nu de verantwoordelijkheid gekregen om als tweede raadgever op te treden.

Verklaring van het Eerste Presidium

Het Eerste Presidium, bestaande uit president Spencer W. Kimball, president Marion G. Romney en president Gordon B. Hinckley, hebben na het overlijden van president N. Eldon Tanner de volgende verklaring afgelegd:

''Wij geloven dat wij namens de gehele kerk spreken als wij zeggen dat het heengaan van president N. Eldon Tanner een enorm verlies is. Hij heeft onder vier presidenten van de kerk als raadgever gediend. Hij heeft in die jaren vele bestuurlijke verantwoordelijkheden gedragen. Zijn wijsheid en inspiratie zijn van onschatbare waarde geweest voor de vooruitgang die de kerk ten aanzien van haar goddelijke opdracht heeft gemaakt.''

Niemand is standvastiger geweest in het nakomen van de verantwoordelijkheden, die voortkomen uit een hoge roe-

ping. Niemand heeft zijn taak getrouwer opgevat.

Zijn onwrikbaar getuigenis van God, De Eeuwige Vader, en de verrezen Heer Jezus Christus, heeft miljoenen mensen kracht gegeven.

Onze nauwe samenwerking is een fijne, opbouwende ervaring geweest. Wat zullen we hem missen.

Hij is eveneens een stuwende kracht geweest voor deze gemeenschap en de staat, alsook voor ons hele land en de bevolking van Canada. Zowel zijn scherpzinnigheid als zijn integriteit - de kenmerken van zijn persoonlijkheid - werden in de internationale zakenwereld onderkend.

Onze gedachten gaan uit naar zijn diepbedroefde eega en kinderen. Moge de vrede, die alleen van God komt hen troosten en steunen.

Vastbesloten zich voor te bereiden op zijn zendingsooproep, begon hij de Schriften te bestuderen en teksten uit zijn hoofd te leren, een gewoonte die hij zijn levenlang heeft behouden. Zijn studie maakte hem vertrouwd met de profeten, zodat zij in zeker opzicht zijn vrienden werden. „Wij kunnen niet allemaal geleerde vrienden hebben,” zei hij later eens, „maar wij kunnen wel dagelijks omgaan met de grote mannen Gods door ons op de hoogte te stellen van hun leven, werken en leringen zoals deze staan beschreven en tot ons gekomen zijn in de Schriften.”

Fysieke beproevingen

Fysiek is het leven voor LeGrand nooit gemakkelijk geweest, ook niet in zijn jeugd. Hij is meerdere malen ziek geweest en heeft ongelukken gehad die zijn moed beproefden en hem geestelijk hardden. Toen hij nog maar een heel kleine jongen was, kreeg hij eens een klap met de achterkant van een bijl op zijn hoofd. Hij viel op de grond, versuft en bloedend, maar herstelde zich na een zalving van de priesterschap en medische zorg.

Kort na dit ongeluk werd LeGrand uit een wagen geworpen doordat de paarden onverwachts achteruitweken. Toen hij de grond raakte, reed het wagenwiel over zijn hoofd. Voordat hij zich terug kon trekken, gingen de paarden weer vooruit en ging het wiel een tweede keer over zijn hoofd. Geschrokken pakte zijn vader de huilende jongen op en gaf hem een zegen. Opnieuw genas hij.

Toen hij acht was, kreeg LeGrand een soort botziekte in zijn heup. Negen maanden lang had hij zijn been in het gips van zijn tenen tot zijn middel; in die tijd liep hij

met krukken en kon een jaar lang niet naar school. In datzelfde jaar, nog steeds in het gips, werd hij aangevallen door een kwade ram. Het dier kwam herhaaldelijk op hem af terwijl hij met zijn rug tegen een heining met zijn handen probeerde zijn aanvallen af te weren. Waarschijnlijk heeft het gips rond zijn middel hem toen het leven gered.

Hij liep nog steeds met krukken toen hij, negen jaar oud, een ander ongeluk kreeg. Hij viel weer van een boerenwagen. „Het wiel ging over mijn arm en brak hem. Ik zocht mijn krukken en kroop onder de wagen vandaan. Mijn arm vertoonde een afschuwelijke knik, maar ik liet de dokter niet toe hem te zetten voordat mijn vader uit het land gekomen was en mij een zegen gegeven had.”

Als jongeman kreeg hij roodvonk. Hij was ernstig ziek en zijn temperatuur was vele dagen lang gevaarlijk hoog.

Tenslotte, toen hij negentien jaar was, gereed om op zending te gaan, moest zijn pijnlijk opgezwollen knie weer in het gips en liep hij weer met krukken. Men raadde hem aan thuis te blijven en voorzichtig aan te doen. In plaats daarvan vroeg hij zijn vader hem een zegen te geven en hij vertrok zoals afgesproken, zonder gips en zonder krukken.

Van al die ziekten en ongelukken hield LeGrand niets over behalve van een. Die uitzondering was zijn heupziekte, die tot gevolg had dat zijn ene been ongeveer drie centimeter korter was dan het andere, zodat hij zijn levenlang mank bleef lopen en er voortdurend ongemak en pijn aan had.

De fysiek problemen bleven aanhouden, ook toen LeGrand volwassen was. Tijdens zijn twee zendingen zijn er perioden geweest dat zijn ogen hem in de steek lieten. Hij kon helemaal niets zien. Zelf

beschreef hij het als volgt: „Het was precies zo'n gevoel als wanneer men zeeziek is – zware hoofdpijn en misselijkheid.”

In 1912, toen hij nog maar drie jaar getrouwd was, kreeg hij de zo gevreesde pokken. Daarna, tijdens de dodelijke griep epidemie van 1918–1919, kreeg hij die ziekte ook.

Bovendien heeft ouderling Richards twee hartaanvallen gehad, in 1942 en in 1964. Kort na de eerste aanval zei de dokter dat hij geen tien cent gaf voor zijn kansen om die eerste dag door te komen. Maar hij kwam er door en genas langzaam.

Hij verrichtte daarna weer zijn normale werk, maar zijn medewerkers zagen hem dikwijls met een stok lopen. De oude problemen met zijn heup maakten hem minder zeker van stap, maar hij werkte er niet langzamer door.

In 1978 kort na een operatie voor een breuk, liep ouderling Richards eens aan de arm van ouderling Boyd K. Packer naar hun vergadering in de tempel. Broeder Packer die voelde hoe hij op zijn arm leunde, vroeg hem bezorgd: „Hebt u voortdurend pijn?”

„Niet meer dan ik kan verdragen,” was het opgewekte antwoord.

Op 23 februari 1979 werd ouderling Richards naar het ziekenhuis gebracht waar hij bijna een maand in levensgevaar verkeerde. Zijn doodbericht was al geschreven, en het Eerste Presidium en de Twaalf werd medegedeeld dat het slechts een kwestie van uren was voordat hij heen zou gaan.

Maar ouderling Richards herstelde. Later tijdens een vergadering van de Twaalf, zei hij: „Ik heb in de notulen gelezen dat u bericht ontvangen had van mijn ophanden zijnde dood, maar ik heb jullie voor de gek gehouden, niet waar?”

Het karakter van LeGrand Richards

De opvoeding die LeGrand heeft genoten en de vele beproevingen die hij in zijn jeugd heeft moeten doorstaan hebben geholpen om een waarlijk christelijk karakter te vormen. Vanaf zijn jeugd was hij eerlijk, ijverig, toegewijd aan het evangelie, vol geloof, en dankbaar tegenover God voor zijn zegeningen.

Een paar voorbeelden:

IJver en toewijding. Aan het begin van ouderling Richards' eerste zending in Nederland in 1905, moest hij op het zendingskantoor werken. Hij vond het dringend noodzakelijk de taal te leren en voelde zich vaak belemmerd omdat hij deze niet vloeiend sprak. Hij haastte zich om zijn kantoorwerk af te maken om Nederlands te kunnen gaan studeren. Bovendien rustte de geest van het zendingswerk op krachtige wijze op hem. Hij schreef: „Ik verlangde er zo naar het evangelie te prediken, dat ik voor vijf uur opstond om Nederlands te studeren en mijn werk op het kantoor af te krijgen zodat ik 's middags langs de deuren kon gaan.” Dag na dag kon hij melden dat hij 50, 92, 110 traktaten had uitgedeeld op die dag. Als hij dan terugging om ze weer op te halen, kreeg hij dikwijls de kans om over het evangelie te spreken, hoewel het van zijn kant in het begin aarzelend en op gebrekkige wijze moet zijn gegaan. De inspanning die hij zich getrooste als deeltijd-zending wordt duidelijk als men weet dat andere zendingen gemiddeld niet meer dan 196 traktaten per maand uitdeelden in die tijd.

In 1926 gaf LeGrand gevolg aan een oproep van president Heber J. Grant om voor korte tijd op zending te gaan.

Ouderling en zuster Richards vierden in mei 1959 hun gouden bruiloft.

Onlangs teruggekeerd van een zending naar Nederland (1905-1908) poseert ouderling LeGrand Richards met zijn familie. Zelf staat hij achter zijn vader, ouderling George F. Richards (links).

Ouderling Richards verliet zijn zaak en zijn gezin en diende zes maanden in een ander deel van het land. In 1929 toen president Grant hem vroeg zijn zaak en zijn huis te verkopen en naar Californië te verhuizen stemde hij er weer in toe. Eerst diende hij als bisschop van de wijk Glendale en daarna als president van de ring Hollywood. In die tijd van de geschiedenis van de kerk was zo'n oproep heel ongebruikelijk, maar ouderling Richards zei toen een boodschapper hem de oproep bracht: „Zeg tegen de president dat ik genoeg achting voor de Heer, de kerk en hem heb dat als hij wil dat ik dat doe, ik zal gaan.”

Geloof. Toen ouderling Richards na zijn eerste zending naar huis terugkeerde, was de zee erg ruw. Toen zij de Amerikaanse kust naderden brak er een verschrikkelijke storm uit. Reusachtige golven braken op het schip en alles wat niet vastgesjord was werd heen en weer geschoven. Een zuster die van Scandinavië terugkeerde zei tegen hem: „Broeder Richards, het lijkt wel of u helemaal niet bang bent.” Hij antwoordde: „Wel, ik weet niet wat er met u en de rest van de passagiers gebeurt, maar ik voel mij net zo op mijn gemak alsof ik bij mijn moeder in de huiskamer zit. Men heeft mij beloofd dat als ik een goede zending zou volbrengen, ik weer veilig thuis zou komen, en ik heb de verzekering gekregen dat mijn zending aanvaardbaar was voor de Heer, dus ga ik naar huis.”

Dankbaarheid. Een diep gevoel van dankbaarheid is de grondtoon van ouderling Richards' leven geweest. Hij herinnert zich dat hij toen hij op zending was in Amsterdam „hij dikwijls naar het kerkgebouwtje ging, daar achter het spreekgestoelte neerknielde en de Heer dankte voor het voorrecht om op zending te zijn,

en de gelegenheid te hebben om van het evangelie te getuigen. Het leek wel zo'n deel van mijzelf dat mijn hart gewoon overvloedige van vreugde." Die vreugde is hem door de jaren heen bijgebleven.

Dienstbetoon in de kerk.

De Heer heeft ouderling Richards een indrukwekkend aantal keren in zijn dienst geroepen. Hij heeft twee full-time zendingen vervuld, is tweemaal zendingspresident geweest voor in totaal tien jaar. Hij is nu vierenveertig jaar lang algemene auto-riteit geweest en is dat nog steeds. Hieraan moeten nog toegevoegd worden zijn ijverige jaren als gemeentepresident in Portland, Oregon, bisschop in Salt Lake City (tweemaal), en bisschop en ringpresident in Californië.

Ouderling Richards werd op 6 april 1938 steun verleend als zevende presiderende bisschop van de kerk. Tijdens deze veertienjarige ambtsperiode droeg de presiderende bisschop veel bij aan de vooruitgang van de kerk, onder andere door:

- Een begrotingssysteem voor het onderhoud en de behoeften van de wijken van de gehele kerk. (Ouderling Mark E. Petersen, die toen raadgever was in een ringpresidium maakte deze verandering mee. Hij zegt daarover: „Het hele begrip van wijk- en ringfinanciering werd er door gewijzigd en het heeft de hele kerk heel veel goed gedaan.”)

- Het systeem waardoor alle tiend en bijdragen, van de hele kerk, eerst naar het kantoor van de presiderende bisschop kwamen; het geld dat uitgegeven moest worden werd dan teruggezonden naar de plaatselijke eenheden van de kerk al naar gelang van hun grootte en behoeften.

- Een algemeen register van de leden van de kerk (voordien waren er alleen maar registers op wijkniveau).

- De programma's voor individuele en groepsonderscheidingen.

- Een belangrijke toename van de opkomst in de avondmaalsdiensten in de hele kerk.

- De aanleg van tuinen en het verfraaien van de terreinen om de wijk- en ringgebouwen.

Als presiderende bisschop in een tijd toen het lidmaatschap van de kerk veel kleiner was, voerde ouderling LeGrand Richards een beleid dat door bisschop Joseph L. Wirthlin (raadgever) als „het open-deurbeleid” werd beschreven. Bisschop Wirthlin vertelde: „Het werd ingevoerd aan het begin van zijn ambtsperiode. Niemand die hem of zijn raadgevers wilde spreken mocht een onderhoud geweigerd worden. Onze kantoordeuren stonden altijd open, en de weduwe, de gekwelde zakenman, de jeugd met haar problemen, de immigrant kregen altijd een vriendelijk woord en hulp van bisschop Richards.”

Ouderling Richards, de apostel.

Het was net twaalf uur 's middags geweest op zondag, 6 april 1952. De ochtendzitting van de 122ste algemene conferentie was zojuist beëindigd. Zonder voorgevoel of waarschuwing vooraf ontving bisschop Richards bericht van president Henry D. Moyle, raadgever van president David O. McKay, dat de president hem wenste te spreken op zijn kantoor. Toen president Richards daar aankwam, vertelde president McKay hem dat hij gekozen was om de open plaats in het Quorum der Twaalf Apostelen, die ontstaan was door de

dood van ouderling Joseph F. Merrill op 3 februari, in te nemen. Toen hij eens over die gebeurtenis sprak vertelde hij: „Ik weende en de president weende, en wij omhelsden elkaar, waarna wij naar de middagzitting gingen.”

In zijn dertig jaren als lid van de Raad der Twaalf heeft ouderling Richards zich van vele taken gekweten. Naast het zendingswerk, waarvan hij nooit ver verwijderd is, zijn sommige gebieden waarin ouderling Richards actief is geweest als lid van de Raad der Twaalf bijzondere bestuurlijke opdrachten, allerlei werkzaamheden in besturen en in comités.

Zoals de meeste algemene autoriteiten heeft ouderling Richards veel gereisd en daarbij zijn stem ter getuigenis doen weerklinken. Hij heeft de kerk in de lengte en in de breedte doorgereisd, zendingsgebieden bezocht en conferenties bijgewoond. Bovendien heeft hij

gebiedsconferenties bijgewoond, die vele van de algemene autoriteiten naar mensen toegebracht hebben die niet de minste hoop hadden ooit een algemene conferentie bij te kunnen wonen in Salt Lake City.

Een wonderbaar werk en een wonder.

Van alle bijdragen van ouderling Richards aan de kerk is er een die altijd het eerst in onze gedachte opkomt: „*Een wonderbaar werk en een wonder*,” zijn eerste boek. (Hij heeft drie boeken geschreven.) In tweeëndertig jaar en drieëntwintig drukken (1950–1982), zijn er meer exemplaren van *Een wonderbaar werk en een wonder* verkocht dan van welk ander kerkboek ook met uitzondering van het Boek van Mormon. De uitgever meldt dat er anderhalf tot twee miljoen exemplaren gedrukt zijn in de Verenigde Staten en hieraan moeten nog de 50.000 gevoegd worden die in Europa gedrukt zijn. Het is in achttien talen verschenen. Ouderling Richards heeft nooit een cent auteursrechten geaccepteerd voor zijn boek, maar heeft al het geld geschonken aan het zendingswerk van de kerk.

Vele mensen zijn geestelijk beïnvloed door zijn boek of zijn er door bekeerd en hebben verteld over de indruk die het boek op hen gemaakt heeft. Deze verhalen komen uit alle streken van de wereld, van mensen van alle leeftijden en alle niveaus. Er gaat nauwelijks een dag voorbij zonder dat er brieven of mensen naar het bureau van ouderling Richards komen om hem over zijn boek te vertellen en hem ervoor te bedanken.

Ouderling Richards beschouwd *Een wonderbaar werk en een wonder* als zijn

Ouderling LeGrand Richards, zittend links, poseert met zijn gezin voor zijn roeping als lid van het Quorum van de Twaalf Apostelen.

belangrijkste bijdrage tot de opbouw van Gods koninkrijk in onze dagen. „Ik geloof dat er duizenden mannen en vrouwen in de wereld zijn die al lang goed genoeg zijn om lid van de kerk te worden,” zegt hij, „maar weinigen nemen er lang genoeg tijd voor om de waarheid zo in elkaar te passen dat zij ze kunnen begrijpen. Dat is wat mijn boek doet.”

Het gezin van ouderling Richards.

Door al de jaren van openbaar dienstbetoon heen heeft ouderling Richards een stevig anker gehad aan zijn gezin. Hij was erg toegewijd aan zijn vrouw Ina (zij stierf in 1977), en aan elk van hun acht kinderen. Die familieband begon in mei 1909 toen hij en Ina trouwden.

Ouderling Richards probeerde altijd rekening te houden met Ina's behoeften. Alsof het vanzelf spreekt vertelt hij: „Toen de kinderen nog baby's waren, geloof ik niet dat mijn vrouw ooit 's nachts is opgestaan, tenzij zij ziek waren. Ik was van mening dat als zij overdag voor de kinderen zorgde (en het is een hele taak om ze gelukkig te houden) en ik slechts schrijfwerk te doen had, ik mij wel kon veroorloven om het 's nachts te doen. Als er dus een baby huilde, stond ik vlug op, als zij een fles nodig hadden, haalde ik hem of ik verschoonde ze. Zolang zij niet ziek waren nam ik van haar de verantwoordelijkheid over om 's nachts voor ze te zorgen.”

Hoewel hij beweert niet voor de kinderen gezorgd te hebben als zij ziek waren, is de werkelijkheid wel anders omdat elk kind vertelt over zijn tedere zorg in tijden van ziekte – hoe hij ze in bed toestopte en ze troostte; hoe hij pijnlijke beentjes wreef

en hoe hij ze zegende. Zijn liefde voor hen allen is diep, zeker en altijd aanwezig geweest

In mei 1959 vierden LeGrand en Ina hun gouden bruiloft. Terugkijkend op die vijftig jaar werden de beproevingen, de vreugden, de verliezen, de zegeningen gedistilleerd en samengevat in Ina's korte verklaring: „Niemand kan een beter en heerlijker leven gehad hebben dan wij.” Na Ina's dood zei ouderling Richards tot zijn kinderen: „Ik ben dankbaar dat ik haar voor eeuwig mag behouden. Zij is net zo goed als welke engel ook die zij aan de andere kant zal ontmoeten en zal zich daarom op haar gemak bij hen voelen.”

Vriend van het volk.

Ouderling Richards' nuchtere houding spreekt de mensen over de gehele wereld aan; hij is een apostel waar iedereen van houdt. Het is zijn gewoonte om voor en na zijn toespraken contact te zoeken met zijn toehoorders, en zij voelen dan zijn liefde, zijn warmte, zijn oprechtheid. Hij zegt dikwijls: „Lang nadat zij vergeten zijn wat wij gezegd hebben, herinneren de mensen zich dat een algemene autoriteit hun de hand geschud heeft.”

Misschien is dat wel wat wij ons het best van ouderling LeGrand Richards zullen herinneren, zijn persoonlijke benadering. Maar voordat het tijd wordt om zich hem te herinneren, zullen wij nog van hem kunnen genieten en van hem kunnen leren. Hoewel 96, is het best mogelijk dat hij hier nog enige tijd zal zijn. Toen president N. Eldon Tanner hem op zijn negentigste verjaardag vroeg: „Heb u uw hele leven in de Verenigde Staten gewoond?” had ouderling Richards zijn antwoord klaar: „Nog niet!” zei hij. □

Linksboven: Gezinsfoto uit 1925. Deze foto droeg ouderling Richards bij zich toen hij een korte tijd op zending was in het oosten van de Verenigde Staten.

Rechtsboven: Het huis van George Richards in Tooele, Utah, waar ouderling Richards zijn tienerjaren doorbracht rond de eeuwwisseling.

Linksonder: De pas geroepen presiderende bisschop LeGrand Richards met zijn raadgevers Marvin O. Ashton (l) en Joseph L. Wirthlin in 1938.

Rechtsonder: Bisschop LeGrand Richards van de wijk Sugar House in Salt Lake City, met zijn zonen LaMont en LeGrand jr., tijdens een vader-en-zoonactiviteit.

誠 誠意で

神は生き

教

実

Geïllustreerd door Ronald Stucki

De wijzers van de klok leken wel vastgelijmd te zijn. Iedere keer dat ik keek stonden zij op dezelfde plaats. Waarom kwam de leraar niet om het examen te beginnen en een eind te maken aan mijn angst?

Evenals de meeste Japanse studenten was ik doodsbenauwd voor het toelatingsexamen. In ons land, mogen degenen die niet door dat examen heen komen niet naar de universiteit. Studenten blijven dikwijls een heel jaar lang tot diep in de nacht studeren en een van hun lievelingsgezegden is: „Hij die vier uur slaapt, slaagt; hij die vijf uur slaapt zakt.” Evenals mijn vrienden had ik menige slapeloze nacht doorgebracht ter voorbereiding en had ik ontelbare malen naar mijn ouders moeten luisteren die erop aandrongen dat ik ervoor moest zorgen dat ik zou slagen.

Voor mij waren de examens echter nog belangrijker. Zij konden wel eens het verschil uitmaken tussen toestemming van mijn ouders om gedoopt te worden of niet. Al vier jaar lang had ik geprobeerd ze ervan te overtuigen dat het goed voor mij zou zijn lid te worden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laat-

ste Dagen. Vooral tegenover mijn vader, maar hij wilde er niet van horen en hield vol dat op dit ogenblik de school belangrijker was.

Als ik nou maar zou slagen, dan kon ik naar de universiteit en zou er minder druk op mij uitgeoefend worden. Misschien zouden mijn ouders mij dan toestemming willen geven. Ik keek nog eens naar de klok. Nog drie minuten.

Ik dacht na over mijn eerste contact met de mormonen. Het was de zomer van mijn tweede jaar op de middelbare school, toen president Kimball Sapporo bezocht. Ik was naar vele andere kerken geweest, maar in die dienst was er iets anders; een eenheid onder alle leden. Het kwam mij toen vreemd voor. In andere kerken kwamen de mensen naar de vergadering, gingen zitten, luisterden en gingen dan weer naar huis. In de mormoonse kerk leek iedereen te werken aan het leven, te proberen er plezier in te hebben en ervan te genieten op een manier die de Heer van hen verlangde. Ik dacht ook aan mijn tweede bezoek aan de mormoonse gemeenschap. Dat was in november geweest van hetzelfde jaar. Er was een feestje ter gelegenheid van de

dankdag voor het gewas. Mijn oudere zuster had mij uitgenodigd mee te gaan en had mij verteld dat alle mensen daar engelen zouden lijken en dat wij ons niet op ons gemak zouden voelen in hun tegenwoordigheid. Dat was precies hoe ik mij voelde! Ik had nog nooit zo'n geestelijke, huiselijke sfeer meegemaakt. Vanaf die tijd ging ik wekelijks naar de kerk en iedereen verwelkomde mij met

Ik was doodsbang voor de toelatingsexamens van de universiteit. Als ik niet slaagde zouden mijn ouders mij misschien geen toestemming geven om mij te laten dopen.

open armen en warme harten. De zendingen onderwezen mij over herstelde evangeliewaarheden, en zij leerden mij hoe te bidden om voor mijzelf de waarheid te leren kennen. Geen enkele andere kerk had mij geleerd hoe te bidden, maar in deze kerk konden zelfs kleine kinderen bidden. Ik las dagelijks in het Boek van Mormon en bad erover. Geleidelijk aan begon ik het doel van mijn leven op aarde te begrijpen en wat belangrijk is in dit leven. Maar ik had nog niet het gevoel dat ik een getuigenis had. In april begon de gemeente aan het jonge-vrouwenprogramma. In het begin was er maar één deelnemster: Ik! Zelfs als ik niet naar de kerk kwam, wachtte

mijn lerares op mij. Dat kwam mij vreemd voor. Waarom was zij zo geduldig met mij? Waarom wachtte zij zo lang, zelfs als ze niet zeker was dat ik zou komen? Ongeveer in die tijd kregen wij een andere zendingspresident en kwam het gezin Zuzuki in Sapporo wonen. Er was een meisje in het gezin, Naomi, die ongeveer even oud was als ik. Wij werden al gauw vriendinnen, daar wij de enige jonge vrouwen van onze leeftijd in de gemeente waren. Zij was een goed voorbeeld voor mij en met haar als gids begon ik het geduld van onze lerares en de schoonheid van het evangelie te begrijpen. Naomi's voorbeeld hielp mij wekelijks naar de kerk te gaan en ijverig te bidden. Ik begon een klein getuigenis te krijgen en wilde met mijn gehele hart gedoopt worden.

Ik had al een keer eerder met mijn ouders besproken dat ik die zegen wilde ontvangen, maar zij waren er tegen. Deze keer, gewapend met een klein getuigenis, probeerde ik het opnieuw. „Geloof,” zei mijn vader, „is niet iets dat in twee of drie dagen kan ontstaan. Het is een proces van jaren.” Hij was van mening dat voor een student de school belangrijker is dan de godsdienst, en hij weigerde nadrukkelijk mij toestemming te geven voor de doop.

Dat had mij pijn gedaan, maar ik beheerste mij, dacht na over wat mijn vader had gezegd en besloot dat hij in een opzicht gelijk had. Godsdienst behoort geen opwelling van een paar dagen te zijn, maar een levenslang avontuur! Ik begon naar het seminarie te gaan en het Oude Testament serieus te bestuderen. Fijne lessen hielpen mij inzicht te krijgen in een onderwerp dat nieuw voor mij was en mijn kennis van het evangelie werd groter. Ik kon echter de boeken voor de

thuisstudie niet kopen, want dat jaar moest ik het toelatingsexamen voor de middelbare school doen en mijn ouders vonden dat ik mijn tijd aan mijn schoolwerk moest geven en niet aan godsdienstig huiswerk.

Ik was verrukt toen mijn medestudenten in de klas mij de lesboeken cadeau deden. Wat kon ik er tegenover stellen? Het beste was deze lesboeken goed te bestuderen. Zelfs al was mijn vooruitgang langzamer dan die van de anderen, was ik in staat om ze af te maken en ze aan de leraar terug te geven.

Het toelatingsexamen voor de middelbare school kwam ik ook goed door en ik voelde mij opgelucht. Mijn hart was lichter toen ik mijn ouders opnieuw aansprak over mijn doop, omdat ik meende dat ik zowel actief in de kerk kon zijn als met succes mijn werk op school doen. Hun antwoord bracht mij terug tot de werkelijkheid. „Nee,” zei mijn vader, „van nu af aan wordt de school nog zwaarder. Je zult geen tijd hebben voor de kerk en de school.”

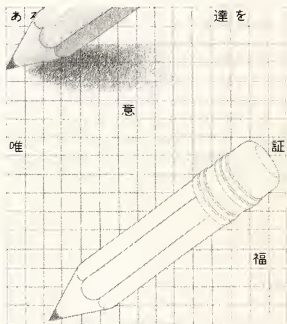
Mijn ouders begonnen zich hoe langer hoe meer zorgen te maken over mijn ijver om de kerkdiensten bij te wonen en er vielen dikwijls harde woorden als ik zondags het huis uitging. Na heel wat maanden begonnen zij echter in te zien dat ik niet van plan was ermee te stoppen en hun weerstand werd wat minder. Ik bleef de seminarielessen bestuderen en mijn getuigenis werd hoe langer hoe sterker. Maar gedoopt worden leek nog altijd onmogelijk.

Tenslotte, stelde Naomi voor dat wij ervoor zouden vasten en bidden. Daarom vastten wij iedere zondag een heel jaar lang. Naomi vastte en bad net zo hard als ik. Ik kon altijd Gods aanwezigheid dicht bij mij voelen en mijn getuigenis werd

onwonderbaar, daar wij dat jaar vele andere zegeningen ontvingen. Maar mijn ouders bleven onvermurwbaar.

Mijn aandacht werd daarna ook in beslag genomen door mijn schoolwerk aan het begin van dat laatste jaar op de middelbare school, het jaar van voorbereiding op de toelatingsexamens voor de universiteit. Ik wist dat ik geen lid van de kerk zou mogen worden voordat de examens voorbij waren. Ik vroeg mij trouwens af of mijn ouders mij toestemming zouden geven na het examen. Maar één ding was zeker. Als ik niet slaagde zouden mijn ouders zeggen dat de reden dat ik niet geslaagd was, lag in het feit dat ik te veel tijd aan de kerk besteedde. Ik moest bewijzen dat wat zij dachten gewoon niet waar was. Op de een of andere manier wist ik dat door dat examen komen de sleutel was tot mijn doop, maar ik kon niet begrijpen hoe.

Ik studeerde harder dan ooit tevoren. Het schoolwerk kwam in de eerste plaats, zelfs voor opdrachten van de kerk. Het semi-

nariewerk begon zich op te stapelen, maar ik maakte mij wijs dat het beter was het seminariewerk te veronachtzamen dan mijn schoolwerk. Toch maakte ik mij zorgen over het laten liggen van mijn seminariewerk, want daardoor was ik het meest gegroeid en had ik het sterkste getuigenis gekregen. Het leek wel of mijn getuigenis afnam naarmate de dertien huiswerkboeken van het seminarie zich opstapelden. Mijn geweten vertelde mij dat wat ik deed niet goed was en dat er naast de school tijd moest zijn voor het werk in de kerk en het seminarie. Op 25 februari beloofde ik mijzelf dat ik voor 4 maart, de dag van het examen, alle dertien boeken zou afwerken. Tussen mijn ander schoolwerk door, werden mijn seminarieboeken een welkome afwisseling. Op 23 maart overhandigde ik al mijn opdrachten aan mijn verbaasde seminarieleraar.

Het is tijd, zei de leraar die toezicht had op het examen. Ik keek naar de klok en fluisterde een gebed. Als een groep robotten stonden de studenten op en gingen de zaal binnen. Met tegenzin voegde ik mij bij hen.

Ik slaagde! Ik kon het niet geloven! Wat was ik opgewonden! Maar een paar dagen later, toen de lijst van geslaagden opgehangen werd, stond mijn naam er echt bij. Ik zou naar de universiteit mogen! Ik haastte mij naar huis om het goede nieuws te brengen en vroeg ze of nu eindelijk mijn wens vervuld mocht worden om een lid van de kerk te worden. „Nee,” zei mijn vader eenvoudig. Zijn antwoord was zo onverwacht dat ik sprakeloos van verbazing was. Maar mijn moeder, hoewel zij dat nog nooit eerder gedaan had, kwam mij te hulp. Zij herinnerde hem eraan dat ik vier jaar lang trouw geweest was aan mijn studie en aan

mijn godsdienst. „Dat is zo'n goede kerk dat ik niet geloof dat mijn dochter er verkeerd aan zou doen er lid van te worden,” zei ze. „Het is zo'n goede kerk, dat ik kan begrijpen dat mijn dochter er haar hele leven naar toe wil gaan.”

Met z'n drieën bespraken wij het urenlang, en langzaam begon ik te beseffen dat mijn ouders niet tegen mij waren maar dat zij van mij hielden. Zij maakten zich zorgen over mijn welzijn en wilden niet dat ik iets blindelings deed. Ik ben dankbaar dat ik zulke geweldige ouders heb. Ik geloof dat ook zij begrepen dat mijn verlangen om lid van de kerk te worden niet zo maar een gril was. Zij gaven mij toestemming om gedoopt te worden! Ik ging dat verbond aan en onderging die verordening op dezelfde dag dat ik het jonge-vrouwenprogramma beëindigde. Mijn vrienden van het seminarie hielpen mij de doopdienst te plannen en de meeste familieleden waren aanwezig.

Van de kerkleden in Japan die de middelbare school of de universiteit bezoeken, heeft slechts vijf procent ouders die ook lid zijn. Zij zullen het waarschijnlijk moeilijk vinden om het evangelie met hun familie te delen en hun ouders die het boedhisme of het shintoïsme aanhangen, zullen niet altijd de vreugde begrijpen die er in iemands hart komt door de kennis van het evangelie van Jezus Christus. Maar ik geloof werkelijk dat de Heer zich met ons bemoeit en ons op de een of andere manier zal helpen. Wat mij betreft was het door vier jaar geduld te moeten oefenen, dat mijn geloof sterk kon worden. □

MORMONAD

TEGENSLAG

HET KAN JE STERKER MAKEN

DE HERNIEUWING VAN DE OUDE SCHERP IJZER

Lynn L. Wright

Het lange gras ritselde in de wind die over de uitgestrekte golvende vlakke van Noord-Montana streek en langs de grijze, ongeverfde, verweerde planken van het kleine huis ging. Het huisje stond er bijna alleen op die onmetelijke vlakke waar de machtige Missouri doorheen stroomde in het midden van zijn reis naar de plaats waar hij de Mississippi zou treffen. Zo nu en dan ratelde een van de planken even als een wat sterkere windvlaag hem trof. En dat geluid was binnen te horen.

Het was zondag. Hier en daar zag men tekenen van de aanwezigheid van de mens, maar verder zag de uitgestrekte vlakke en het gras er uit als zij er zovele honderden zondagen en andere dagen van de week erbij hadden uitgezien. Er was een zeker gevoel van onveranderlijkheid aan dit onmetelijke land.

In het eenzame, spaarzaam gemeubelde huis, zat gesteund door zijn kussens, de oude Scherp IJzer op zijn verroest ziekenhuisbed. Eens was hij een grote krijger geweest van de trotse

en machtige Sioux-stam, maar nu lieten zijn hoge ouderdom en zijn zwak gestel hem nauwelijks meer toe zijn houten hut te verlaten.

Zijn ogen zwierven langs de muren van de enige kamer die het hutje rijk was. Hij zag het karton niet meer dat de muren bedekte en dat tegelijk als behang dienst deed. In de meeste huizen van de Indianen in het reservaat was dat zo. In plaats daarvan bleef zijn oog rusten op een of andere verbleekte foto of aandenken uit zijn verleden en herinneringen aan gebeurtenissen uit het verre verleden kwamen op in zijn heldere geest. Scherp IJzer wist niet hoe oud hij was en niemand die hem kende kon hem dat vertellen, maar zijn herinneringen gingen terug naar de gelukkige tijden van zijn volk. Hij had heel wat winters meegemaakt.

Broeder Scherp IJzer was niet vergeten welke dag het was en hij keek vol verwachting uit naar de tijd dat de zon aan zou geven dat het middag was. Toen het middaguur naderde strekte hij zijn eens zo krachtige armen uit en probeerde de dekens en de versleten spreij, die zijn verzwakte lichaam bedekten, recht te trekken. Zijn knokkige handen gingen naar de twee rechte vlechten van prachtig grijs haar die tot ver beneden zijn schouders reikten. Het was belangrijk dat zij netjes hingen en dat hij zijn hoofd trots rechtop hield, hoe moeilijk het ook was om het zo te houden.

mogelijk „O zoete ure van gebed”, waarna een van de zendelingen een

Hij wachtte nu op wat hij wist dat komen zou. Al spoedig hoorde hij een luide klop op de deur, en toen de deur krakend openging, traden er twee jongemannen in donkere costuums binnen, blij een schuilplaats te vinden tegen de wind.

Broeder Scherp IJzer stak blij zijn hand uit en schudde hartelijk de handen van de twee zendelingen, die met een bijzonder doel naar zijn nederige woning waren gekomen. Veel woorden werden er niet gewisseld, daar Scherp IJzer maar weinig Engels sprak en de ouderlingen nauwelijks de taal van de Sioux spraken, maar er was een eenheid van geest die zij allen voelden.

De ouderlingen hadden echter wel een lofzangenboek in zijn taal, en terwijl een van hen een lofzang uitkoos, plaatste de andere een oude, ruwhouten stoel die door ijzerdraad bij elkaar gehouden werd, in het midden van de kamer. Daarna ontvouwde hij twee schone, netjes gestreken zakdoeken en legde ze op de zitting van de stoel. Een schoon bordje werd tē voorschijn gehaald en op de zakdoeken geplaatst. Op het bordje legde hij een stukje brood en daarnaast een glaasje helder bronwater. Nu was alles klaar voor de vergadering.

De ouderling had een lofzang opgeslagen en gedrieën zongen zij zo goed gebed uitsprak. De oudste van de twee zendelingen knielde neer en sprak de zegen voor het brood uit. Toen het bord aan broeder Scherp IJzer werd

gereikt, strekte zijn bevende hand zich uit en hij nam het stukje brood dat voor hem het opgeofferde lichaam van zijn geliefde Heiland voorstelde en langzaam vloeiden er tranen langs zijn gerimpelde, verweerde wangen.

Nadat het water gezegend was en aan Scherp IJzer gegeven was, openden de ouderlingen opnieuw hun zangboek en te zamen zongen zij „Israël, hoort, God roept u allen”. De jongste van de twee ouderlingen sprak tenslotte het dankgebed uit. De stoel werd afgeruimd en weer op zijn plaats tegen de muur geplaatst waarna de vergadering afgelopen was. De verbonden van Scherp IJzer waren weer eens vernieuwd. De ouderlingen bleven nog wat hangen, onwillig om de bijzondere geest, die zij zo sterk voelden in die oude hut op de vlakte van Montana te verlaten.

Tenslotte gaven zij hun geliefde broeder een hand en namen afscheid. Zij stapten naar buiten waar de felle wind nog altijd over de vlakte woei, maar op de een of andere manier scheen hij hun niet meer zo scherp toe.

Dit was een geliefkoosde wekelijkse taak op de sabbat die blijmoedig werd uitgevoerd totdat de dappere oude krijger, Scherp IJzer, dit sterfelijk leven verliet en ter ruste gebracht werd in het oude kerkhof van de Indianen te Chicken Hill. □

TROTS EN VOORROORDELEN

Susan Evans McCloud

Geïllustreerd door Ron Stucki.

„Ik probeer je te sparen voor een verschrikkelijke fout, Michelle. Je moet mij maar vertrouwen.”

Ik schoof het strookje van de bibliotheek achter de omslag in het boek en overhandigde het boek aan de jonge vrouw voor de toonbank. Toen ik opkeek merkte ik dat Lori naar mij keek. Zij had ronde blauwe ogen en haar neus was bedekt met sproeten.

„Heb je al iets gehoord van de Brigham Young University?” vroeg ze met glinsterende ogen.

„Ik geloof dat je je er nog drukker om maakt dan ik,” lachte ik, hoewel ik wist dat dat niet waar was. Ik had het gevoel dat mijn hele leven, alles wat mij ooit zou

overkomen, afhing van het besluit van mensen die ik zelfs nog nooit gezien had. „Ze moeten je wel aannemen,” zei Lori vrolijk terwijl zij achter het bureau ging staan en de kaarten van de te laat teruggebrachte boeken begon op te ruimen. „Met de cijfers die jij de laatste twee jaar hebt gehaald, en dan een nieuwe bekeerlinge . . . je hoeft geen moeilijkheden te verwachten.” Zij zuchtte en trok haar neus op waardoor haar sproeten nog meer opvielen. „Wat een geluksvogel ben jij, Michelle, naar Utah terug te kunnen gaan en de bergen en BYU!”

TROTS EN VOORORDELEN

„Zij weten niet eens dat ik een nieuwe bekeerlinge ben, Lori, en over twee jaar ga jij er zelf ook heen.”

Lori kreunde. „Twee jaar. Dat lijkt wel een eeuwigheid, vooral omdat jij er nu al heengaat.”

Ik moest om haar lachen. Ik kon het niet helpen. Zij was zo lief, en open en oprecht. Hoewel zij vier jaar jonger was dan ik, was zij waarschijnlijk de beste vriendin die ik ooit gehad had. Zij had mij het evangelie leren kennen. Zij had mijn leven veranderd. Lori was het enige mormoonse meisje dat ik ooit gekend had en het kwam mij voor dat zij een behoorlijk goed exemplaar van het ideale was.

Ik droeg de stapel tijdschriften naar de plank en begon ze te sorteren en ze in de juiste volgorde te plaatsen. Sinds mijn zestiende jaar had ik iedere zomer in de bibliotheek van Franklin City gewerkt. Zelfs nadat ik twee jaar naar de universiteit in Madison was gegaan, was het toch nog de beste baan die ik kon vinden in een stadje met 7.000 inwoners, dat versholten lag achter de bossen van Wisconsin.

De vorige zomer had de bibliotheek twee nieuwe meisjes van de middelbare school in dienst genomen en Lori was een van hen. Zij was vriendelijk en een gezellige babbellous en het duurde dan ook niet lang voordat zij goede vrienden was met al de andere werknemers en iedereen wist dat zij een heilige der laatste dagen was. Ik had over de mormonen en Brigham Young gelezen in de geschiede-

nisboeken op school, maar in werkelijkheid wist ik er niets van. En ik kon maar niet begrijpen waarom dit meisje mij plotseling zo nieuwsgierig maakte, zo geïnteresseerd in iets waar ik vroeger nooit aandacht aan had besteed.

Dat was nog maar een jaar geleden. Het verbaasde mij dat in een kort jaar iemands leven zo geheel en al kon veranderen. Niets was meer zoals het was voordat ik over het evangelie hoorde en lid van de kerk was geworden. Ik had andere bezigheden, en andere vrienden. Ik dacht anders en wilde andere dingen. En ik was gelukkiger en ellendiger dan ik ooit eerder in mijn leven was geweest.

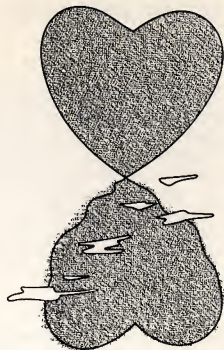
Ik huiverde, toen ik dacht aan de eerste dag dat ik mijn ouders toestemming had gevraagd om gedoopt te worden. Zij wisten dat ik met de mormonen had gestudeerd en dat ik naar hun vergaderingen was geweest, maar ik geloof niet dat zij hadden beseft hoe serieus ik werkelijk was. Mijn vader is een rustige en vriendelijke man. Hij dacht er lang over na voordat hij antwoordde. Maar mijn moeder reageerde onmiddellijk. Zij werd bleek en haar mond werd hard en strak. „Beslist niet, Michelle,” zei ze, en haar stem klonk kil en boos. „Daar is geen sprake van. Begin er dus maar niet meer over.”

„Maar waarom niet?” vroeg ik. „Waarom nou niet?”

„Waarom niet?” schreeuwde ze terug, terwijl haar ogen vuur schoten. „Omdat je niet weet wat je doet. Ik probeer je te sparen voor een verschrikkelijke fout, Michelle. Ik weet het. Je moet mij vertrouwen. Ik weet het.”

Ik vroeg mij af welke verschrikkelijke dingen zij wist of dacht te weten over de mormonen. Maar hoe ik er ook op aandrong, zij wilde niet praten. Ze bleef

Geen enkel familielid woonde de doopdienst bij. Ik had hun toestemming, maar toestemming en ondersteuning zijn niet hetzelfde.

gewoon maar nee zeggen op die harde, strakke manier. Tenslotte kreeg mijn vader toch de overhand. Dat was gewoonlijk zo omdat hij zo redelijk en zo geduldig was. Hij herinnerde haar eraan dat ik 20 jaar was. Binnen een paar maanden zou ik zelf kunnen beslissen en zou ik hun toestemming niet meer nodig hebben. Hij wees haar erop dat ik zo'n goed meisje was geweest; intelligent, ijverig, gehoorzaam en oprecht. „Zij verdient het haar eigen weg in het leven te mogen vinden,” zei hij vriendelijk tegen moeder.

Wij maakten dus een afspraak. Ik zou naar de predikant van mijn eigen kerk gaan om godsdienstlessen van hem te krijgen. Ik moest eerst alles leren over de leringen en beginselen van de kerk waar- toe ik mijn hele leven had behoord. In

andere woorden, ik moest hun levenswijze nog een laatste, een echte kans geven, een even grote kans als ik de mormonen had gegeven. Dan, als ik nog steeds weg wilde gaan, hun levenswijze wilde verwerpen om een heilige der laatste dagen te worden, dan zouden zij mij hun toestemming geven.

Ik stond op, rekte mijn rug en liep toen naar het bureau. Daar was een wagentje vol boeken die op de planken gezet moest worden. Lori, die boeken afgaf, zat achter het bureau en glimlachte mij toe.

„Ik zal het wel doen,” bood zij aan, „dan kun jij het hier een poosje overnemen.” „Nee, dank je,” antwoordde ik, „ik vind het niet erg.”

Ik duwde het wagentje naar de romanafdeling en stond stil bij de A's. Adams . . . Anderson . . . Ik pakte een boek op en

TROTS EN VOOROORDELEN

begon automatisch te werken. Ashley . . . Austen . . . Jane Austen . . . een van mijn lievelingsschrijvers. Ik pakte *Pride and Prejudice* (Trots en vooroordelen) op en maakte er plaats voor op de plank. Trots en vooroordelen. Ik glimlachte wrang. Dat kon heel goed te titel van mijn eigen leven zijn de laatste paar maanden.

Deze bezoeken aan onze predikant, bedacht ik, hadden geleid tot een van de plechtigste en meest indrukwekkende ervaringen in mijn leven. Ik herinnerde mij nog goed hoe zenuwachtig, bijna dwaas, ik mij voelde toen ik het pad van de oude stenen kerk opliep en de zware deur opentrok. Mijn voetstappen klonken luid en storend toen ik de harde, gewreven vloer overstak en aarzelend op de deur van het kantoor van de predikant klopte. Het kantoor zelf was genoeg om mij te overweldigen. Het was groot, er lag een dik kleed op de vloer, en een hele muur was bedekt met planken waarop honderden dikke, oude, indrukwekkende boeken stonden. Dr. Allred zat in een bruine, leren stoel achter een enorm bureau, dat ons van elkaar scheidde terwijl ik op het randje van de stoel tegenover hem ging zitten.

„Dus je denkt dat je mormoon wilt worden?” vroeg hij plotseling, zonder dat zijn gezicht van uitdrukking veranderde. Ik had geen idee wat hij dacht. Voordat ik een antwoord kon vinden, vervolgde hij: „Het zijn je ouders die je hierheen gestuurd hebben, nietwaar?”

Ik knikte, terwijl hij mij aanstaarde, totdat een lichte glimlach de hoeken van de

lange, dunne streep van zijn mond begon te breken. „Nou, laten wij eens zien wat wij eraan kunnen doen,” zei hij, terwijl hij over zijn bureau heenleunde.

Drie keer hebben wij elkaar ontmoet en ik heb de boeken en brochures die hij mij gaf gelezen. Ik beantwoordde zijn vragen en hij beantwoordde enkele van de mijne, maar onze besprekingen waren altijd erg beleefd en terughoudend. Op de laatste avond te zamen zat hij achter zijn bureau en keek naar mij. Het grote boek dat wij verondersteld waren te bespreken liet hij ongeopend. In plaats daarvan trok hij zijn wenkbrauwen op een nadenkende manier op en zei: „Ik heb gedaan wat je ouders wensten, Michelle. Maar eigenlijk is er niets dat ik je leren kan; dat weet je even goed als ik. Wat je nu gaat doen moet natuurlijk je eigen beslissing zijn.,” Hij aarzelde, en ik merkte dat ik mij voorover boog in mijn stoel, aangetrokken door de uitdrukking van zijn gelaat en iets in de toon van zijn stem. Plotseling duwde hij zijn stoel terug en stond op, liep naar de uitgebreide boekenkast en nam er een klein, dun boek uit. Hij kwam terug naar zijn bureau en legde het boek neer met vaste hand, toen duwde hij het in mijn richting totdat het maar een paar centimeter van mijn eigen hand was, die de rand van het bureau omklemde. De letters op het boek waren dicht bij mij en gemakkelijk te zien. Even stakte mijn adem toen ik de woorden las: het Boek van Mormon.

„Ja, dat is juist,” zei hij, „het Boek van Mormon. Ik haal er wel eens materiaal uit voor mijn preken.” Zijn stem was zacht, maar zij drong tot diep in mij door zodat mijn hart wild begon te kloppen en er een warm tintelend gevoel door mij heenging. „Ik zou zelf mormoon geworden zijn als dat mogelijk was.” Hij nam het boek op

en hield het peinzend in zijn hand. „Ik ben predikant; het is mijn leven. Het is alles wat ik ooit gekund heb. Mijn vader was predikant en zijn vader voor hem.” Hij zweeg en keek op; er was zo'n droefheid in zijn ogen dat ik mij bijna een indringer voelde toen ik het zag. „Maar als ik jou was,” vervolgde hij op dezelfde zachte, besliste toon, „zou ik lid worden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.”

Dr. Allred stond op en plaatste het boek weer op de plank. Ik stond op van mijn stoel. Ik wist dat er verder niets te zeggen was tussen ons, maar ik vergiste mij. Aan de deur drukte hij mij hartelijk de hand, mij strak aankijkend. „Wat ik vanavond gezegd heb is alleen voor jou bestemd. Als je het aan iemand vertelt, zal ik ontkennen dat het ooit gezegd is. En je weet natuurlijk wel, wie van ons geloofd zal worden.”

Ik knikte en probeerde te antwoorden met mijn ogen en met mijn glimlach, omdat ik te ontroerd was om meer te doen en ik liep alleen naar huis door de frisse, stille avond.

De volgende week werd ik gedoopt. Geen enkel familielid woonde de doopdienst bij. Dit was iets wat ik wilde doen en ik had hun toestemming. Maar toestemming en ondersteuning waren niet hetzelfde. Zelfs mijn vriendelijke vader kon mij geen steun geven voor iets waar hij het noch mee eens was, noch kon begrijpen.

Mijn moeder trok zich terug in haar harde schelp en de barrière tussen ons was bijna tastbaar. „Het zal wel goed komen,” bleef ik mijzelf moed inspreken. „Zij zal het eens wel willen accepteren. Het is moeilijk voor haar. Wees geduldig.”

Maar zij accepteerde het niet. En na een paar weken was iedereen weer terug in zijn gewone dagelijkse routine en ging het

leven gewoon door. Het feit dat ik mormoon geworden was, was iets dat gemakshalve door iedereen genegeerd werd. Zij begrepen niet hoe anders ik was en zij waren niet geïnteresseerd. Het leek wel of het ze niet kon schelen en dat was nog het ergste van alles. Er was niemand om mee te praten. Ik leerde en groeide en ontdekte zoveel dingen. Maar als ik thuiskwam, vroeg niemand mij iets of gaf blijk van enige belangstelling. Misschien dachten zij, dat als zij het negeerden, het weg zou gaan. Maar moeder zorgde er wel voor dat zij mijn broer en mijn zuster vroeg over hun bezigheden en zij lachte en praatte met hen. Maar zij weigerde om tegen mij te praten. Wij leefden in hetzelfde huis, maar dat was alles. Er was geen communicatie, geen gezelligheid, geen warmte meer.

Brian, de jongen waar ik al meer dan een jaar mee uitging, kwam niet meer zo vaak langs en zag uiteindelijk helemaal van zijn bezoekjes af. Wij hadden maar weinig meer gemeen. Zelfs Corinne, mijn beste vriendin sinds ik op de middelbare school ging, vroeg mij niet langer mee naar de bioscoop te gaan of naar platen te komen luisteren of te gaan zwemmen in het meer. Het was natuurlijk niet haar schuld, maar de mijne ook niet. Ik was het overtollige stukje in een puzzel geworden en ik paste nergens meer in.

Het zou niet zo erg geweest zijn als er jonge mensen in de plaatselijke gemeente geweest waren. Maar die waren er niet. Franklin City is een klein afgelegen plaatsje en behalve haar twee broers van 12 en 14 was Lori de enige mormoonse tiener in het stadje. De gemeente groeide wel en er zouden er wel meer komen, maar op dat ogenblik waren Lori en ik alleen.

Ik duwde de lege wagen terug naar het

TROTS EN VOOROORDELEN

bureau en ontdekte dat het bijna tijd was om naar huis te gaan.

„Is alles goed met je?” vroeg Lori. „Je bent zo stilletjes vandaag.”

„Ik liep na te denken,” antwoordde ik. Zo lief als Lori was, zij kon het niet begrijpen. Ze was haar leven lang lid van de kerk geweest. Haar ouders waren goede, actieve leden. Zij hielden gezinsavonden en gezinsgebeden. Zij wist niet wat het was een moeder te hebben die weigerde met je te praten of een broertje die je uitschold of een vader die zo verwonderd en zo bedroefd kon kijken.

Ik liep de bibliotheek uit naar mijn auto. De hitte van de dag was aan het afnemen en de avond viel. Ik kon de dennebomen en de rozen die tegen de muur van de bibliotheek opgroeiden ruiken. Ik voelde mij gelukkig en rein van binnen. Ik wist dat wat ik deed goed was. Ik had er over gebeden en gevast. Nu had ik alleen nog voldoende geloof nodig om door te zetten.

Toen ik het huis binnenliep was het eerste wat ik zag de brief die op het smalle tafeltje in de hal lag, met mijn naam op de witte envelop en het briefhoofd van de Brigham Young University in de hoek. Met bevende vingers scheurde ik hem open. Ik was aangenomen. En de beurs die ik op aanraden van mijn raadgever van de universiteit van Wisconsin had aangevraagd was verleend! Ik las de woorden opnieuw en opnieuw, nog niet gelovend dat de droom werkelijkheid ging worden.

Ik keek op en zag mijn moeder in de deur

naar mij staan kijken. „Je hoeft mij niet te vertellen wat er in die brief staat,” zei ze. „Ik kan het aan je gezicht zien.”

„Moeder,” begon ik, maar haar ogen schoten vuur en zij onderbrak mij kwaad. „Je verbeeldt je werkelijk dat je iets bijzonders bent, nietwaar? Je bent zo eigenwijs en zeker van jezelf. Precies als mijn zuster, Beth. Zo was zij ook, weet je, en zij liet ons in de steek, net zoals jij dat gaat doen.”

„Moeder,” riep ik wanhopig uit. „Ik laat u niet in de steek. Ik ga gewoon naar de universiteit. Negen maanden naar de universiteit en dat is alles.”

„Dat denk je, Michelle. Maar als je nou nooit meer terugkomt. Beth is nooit teruggekomen.”

„Maar dat is anders! Zij had iets schandelijks gedaan. Grootvader Hunter heeft haar weggestuurd. Hij wilde niet dat zij terugkwam!”

Zij stond mij aan te staren, met een vreemde blik in haar ogen. „Op het ogenblik dat jij lid werd van de mormoonse kerk, draaide jij ons en naar alles wat voor ons van belang is de rug toe. Je bent niet meer een van ons, Michelle. Als je naar Utah gaat, zal dat de laatste band verbreken.”

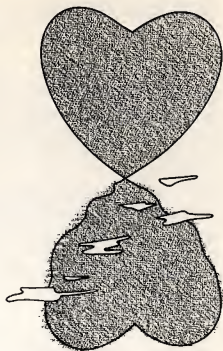
„Moeder, neen, zegt u alstublieft niet zulke dingen.”

Ik liep naar haar toe, maar zij trok zich terug.

„Hoe kon je mij dit aandoen?” schreeuwde ze. „Hoe kon je zo zelfzuchtig en wreed zijn? Beth was mijn grote zuster en zij draaide mij haar rug toe. Zij liet mij in de steek toen ik haar het hardst nodig had. Je bent precies zoals zij, Michelle; je bent precies zoals zij!”

Ik rende langs haar de keuken door, door de achterdeur naar buiten, de tuin in. Ik beefde over mijn hele lichaam en had het

Op het ogenblik dat jij lid werd van de mormoonse kerk, draaide je ons en alles wat voor ons van belang is de rug toe. Je bent niet meer een van ons, Michelle.”

koud, hoewel de zomeravond zwoel was. Ik had nooit gedacht dat mijn moeder mij zou vergelijken met haar verloren zuster Beth. Ik kende het oude verhaal over de geheimzinnige zuster, die door haar strenge vader verstoten was en verdwenen was om haar leven in schande en eenzaamheid ergens door te brengen. Als kind had ik het een romantisch verhaal gevonden, hoewel droevig. Maar ik had nooit gedacht dat ik zelf de hoofdpersoon zou worden in een dergelijk verhaal. Hoe kon mijn eigen moeder zo over mij denken? Schaamde zij zich voor mij? Wilde zij mij verstoten zoals haar vader eens de zuster van wie zij hield had verstoten?

Later die avond, toen ik alleen in mijn kamer was kwam mijn jongere broer, Paul, binnen. „Ik wil je alleen maar

vertellen wat een kreng ik je vind,” zei hij. „Wat bedoel je?” vroeg ik.

„Je weet wat ik bedoel. Je maakt moeder van streek en zij scheldt en laat ons ervoor boeten en dan blijft ze de halve nacht huilen. Alles wat jij nog doet is moeilijkheden maken.”

„Dat is niet waar, Paul,” verdedigde ik mij. Het was alsof er een harde knoop in mijn maag samenpropte en ik voelde mij ellendig iedere keer maar weer verontschuldigen aan te moeten bieden. „Het is nooit mijn bedoeling geweest om moeilijkheden te scheppen.”

„Maar je doet het wel. Ik hoop dat je het de moeite waard vind om je hele familie ongelukkig te maken om maar precies te kunnen doen wat je zelf wilt!”

Hij stampte de kamer uit zonder mij tijd te geven te antwoorden. Hete tranen verza-

TROTS EN VOOROORDELEN

melden zich achter mijn ogen. Zijn woorden waren hard en onredelijk. Maar hoe kon ik hem doen begrijpen wat er werkelijk aan de hand was, wat ik werkelijk voelde?

Later toen mijn zusje, Kathy, binnenkwam om mij goedenacht te kussen, keek zij naar mij op met haar grote, onschuldige ogen en vroeg: „Waarom wil je weggaan, Michelle? Mama zegt dat je niet meer van ons houdt, want anders zou je niet weggaan.”

Ik trok haar in mijn armen en drukte haar heftig tegen mij aan. „Dat is niet waar, Kath! Ik houd erg veel van je! En je zult het best fijn vinden als ik weg ben, want ik zal je iedere week een brief schrijven en je pakjes sturen.”

Ze keek al een beetje vrolijker en ik knuffelde haar en kuste haar een paar keer voordat ik haar liet gaan. Eindelijk ging ik naar bed, maar ik kon niet slapen. Wat probeerde mijn moeder te doen? Waarom strafte zij mij omdat ik anders was dan wat zij vond dat ik moest zijn? Nadien leek het wel of de dagen omkropen, grijs en saai, de ene na de andere. Soms nam ik een verdedigende houding aan en was ik kwaad op mijn moeder en wilde haar ook pijn doen. Maar soms voelde ik mij klein en angstig, als een klein meisje en verlangde ik er naar dat zij haar armen om mij heen zou slaan en mij troosten en mijn angsten zou doen verdwijnen. In het begin was ik opgewonden geweest en vol verwachting, maar door haar houding was dat gevoel helemaal verdwenen en soms voelde ik mij

zwakker worden en kreeg ik het gevoel dat ik maar niet moest gaan. Maar teveel van mijn gebeden waren verhoord, teveel wegwijzers maakten duidelijk dat dit de richting was waarin ik moest gaan. Ik bleef mijzelf voorhouden dat alles goed zou komen. Misschien zou het gemakkelijker voor mijn familie zijn als ik wegging. Als ik niet meer zo dichtbij was, zulk een bron van strijd en wrijving, zou het misschien gemakkelijker voor ze worden om te begrijpen, om alles in een breder, vriendelijker perspectief te zien. Misschien zouden zij mij zelfs missen en mij een klein beetje op prijs stellen.

Maar ik was bang. En er was niemand die mij begreep. Lori kon alleen maar zien dat de wereld voor mijn voeten lag, dat ik naar Zion ging, waar alles zonneshijn en geluk en vervulde dromen zou zijn. Maar ik was nog nooit in Utah geweest. Ik wist niet eens hoe een berg er in werkelijkheid uitzag. Ik kende niemand in heel Utah en nog minder op de BYU. Hoe waren andere mormonen? Zouden zij mij uitlachen omdat ik anders was, als ik dingen verkeerd deed? Onze kleine gemeente was zo nonchalant, zo experimenteel. Hoe zou het zijn in een gemeente van honderden heiligen der laatste dagen? Hoe zou het zijn als zij allen tien maal zoveel meer over het evangelie wisten als ik?

Eindelijk, plotseling nog, waren de lange dagen voorbij en was het tijd voor mij om te vertrekken. De dag voordat de bus kwam die mij naar het vliegveld in Madison zou brengen, bad en vastte ik de hele dag. Ik kon het niet verdragen om mijn moeder zo te verlaten, terwijl zij mij haatte en dacht dat ik haar in de steek liet, haar als het ware verwierp, zoals op de een of andere manier haar oudere zuster eens gedaan had.

Die nacht had ik een droom. In die droom was ik weer een klein meisje met lange vlechten en een vuil gezichtje. Een paar gemene jongetjes jaagden mij onze tuin in en ik viel en bezerde mijn knie. Ik kroop overeind en rende huilend over ons grasveld, snikkend om mijn moeder en om hulp roepend. Plotseling was zij er, nam mij in haar sterke, zachte armen. Zij streek mijn haar naar achteren, kustte mijn wang en maakte mijn knie schoon. Zij deed er jodium op en daarna een mooie grote pleister. Plotseling werd ik wakker, en voelde nog steeds haar zachte hand tegen mijn huid en zag de liefdevolle glimlach op haar gezicht.

Ik ging rechtop in mijn bed zitten en het drong tot mij door dat mijn moeder niet wist hoe hard ik haar nodig had! Hoe lang was het geleden dat ik haar om raad of hulp had gevraagd? In haar ogen leek ik zo flink, zo zelfstandig en zeker van mijzelf. Het mormonisme had haar buiten mijn leven gesloten en ik had niets gedaan om dat goed te maken – om haar te laten weten dat ik nog steeds van haar hield, haar nodig had en haar waardeerde! En al die maanden had ik lopen denken dat het allemaal haar schuld was en dat ik alleen maar reden had om gekwetst te zijn!

De volgende morgen vroeg ik haar in mijn kamer te helpen pakken. Zij is erg netjes en handig en ik wist dat zij al de dingen die ik op het laatste ogenblik nog mee wilde nemen kon organiseren en inpakken op een manier die mij nooit zou lukken. Dit vertelde ik haar. Ik praatte met haar en loofde haar en al spoedig verdween de wantrouwende, verbaasde uitdrukking van haar gezicht en begonnen wij er beiden van te genieten samen te zijn. Er gebeurde geen wonder; er was niet genoeg tijd voor. Ik kon haar nog

steeds niet vertellen hoe bang ik was, hoeveel ik van haar hield en hoe ik haar zou missen. Maar de koude boze blik was uit haar ogen verdwenen en zij ging mee naar het busstation en toen ik het briefje dat ik geschreven had in haar hand duwde en mijn armen uitstreekte om haar te omhelzen deed zij dat ook en hield mij een ogenblik vast tegen zich aan en kustte mij op de wang. Ik kon nauwelijks mijn tranen inhouden. Ik keek door het venster en wuifde naar mijn familie en wenste dat zij wisten hoeveel ik van hen hield.

Tegen de tijd dat mijn vliegtuig Salt Lake City naderde, voelde ik mij uitgeput door het reizen en van de emoties van die dag. Het vliegtuig was over de toppen van het Rotsgebergte gevlogen. In de vroege zonsopgang was dat voor mij een toevruchtige wereld geweest van bergtoppen en ravijnen, wolken en schaduwen die steeds veranderden en zich verplaatsten. Maar het vliegtuig landde al en ik ging met de andere passagiers de drukke aankomsthal binnen. Het leek wel of iedereen iemand had die hem af kwam halen en wist waar hij heen moest gaan. Ik aarzelde, niet zeker van wat ik moest doen of waar ik heen moest gaan. Een vrouw die naderbij kwam trok mijn aandacht. Het was een oudere vrouw, erg aantrekkelijk met prachtig bruin haar en een lief gezicht. Toen zij dichterbij kwam, kwam zij mij bekend voor en daarom keek ik nog eens naar haar. Het leek wel alsof zij recht op mij af kwam. Ik verzette mijn voeten en keek naar de vloer en toen ik weer opkeek stond de vrouw vlak naast mij. Zij glimlachte en het gevoel dat ik haar al eerder gezien had werd sterker.

„Michelle?” zei ze op iets vragende toon, „je bent Michelle Briggs, nietwaar?”

„Ja, . . .” stamelde ik.

„Dat dacht ik al,” zei ze. „Je lijkt erg veel

TROTS EN VOOROORDELEN

op je moeder, Michelle; je hebt haar mooie ogen." Zij glimlachte weer.

„Ik wil je niet doen schrikken, Michelle, maar ik ben je tante Beth.”

„Ik begrijp het niet,” riep ik. „Wat doet u hier? Hoe wist u mij te vinden . . . of . . . of hoe wist u zelfs maar dat ik bestond?”

„Je moeder, Michelle,” zei ze en nam mijn hand zachtjes in de hare. „Al die jaren heb ik haar geschreven, maar zij heeft mij niet eenmaal geantwoord.”

„U bedoelt dat mijn moeder de hele tijd heeft geweten waar u was?”

„Ze heeft het geweten, maar ze heeft het nooit willen erkennen. Je moeder was erg jong toen ik wegging en je grootvader is het goed gelukt om haar geest te vergiftigen. Tegen de tijd dat zij oud genoeg was om te begrijpen . . . ach, toen was het al te laat.”

„Begrijpen? Wat moest zij begrijpen?”

Even zweeg zij, en haar ogen begonnen te glanzen. „Toen ik een meisje was daagde ik mijn vader uit en werd lid van de mormoonse kerk. Ik was jong en onverstandig. Ik krenkte hem en hij heeft het mij nooit vergeven. Toen ik wegging en naar Utah vertrok weigerde hij aan wie dan ook te vertellen waar ik heengegaan was of wat er in werkelijkheid met mij gebeurd was. Hij stierf zonder te weten dat ik getrouwd was en dat hij drie kleinkinderen had en er een vierde onderweg was.

Maar weet je, Michelle, ik bleef geabonneerd op de krant van Franklin City en ik wist dus dat je moeder getrouwd was. Ik heb haar trouw geschreven in de hoop

dat eenmaal iets haar hart zou raken en zij mij zou antwoorden.”

„Al die jaren?” roep ik verbaasd.

„Al die jaren. En al die jaren heb ik gebeden dat de Heer haar hart zou verzachten en Hij heeft mijn gebeden verhoord, Michelle, door jou.” De glans in haar ogen was nu vochtig en haar hand klemde zich om de mijne.

„Maar wat . . .” stamelde ik, „hoe . . .” Ik begreep het nog steeds niet.

„Je moeder heeft aan mij geschreven om te vertellen dat je lid geworden was van de mormoonse kerk, dat je naar de BYU kwam en heeft mij gevraagd voor je te zorgen.”

„Mijn moeder . . . heeft dat gedaan . . .?” Mijn tante knikte. „Zij schreef mij wat een bijzonder meisje je was en hoeveel ze van je hield.”

Ik kon niet al te goed meer zien, want mijn ogen waren nat van de tranen en mijn keel deed pijn omdat ik zo hard probeerde ze tegen te houden. Mijn gebeden en tante Beths gebeden – en de gebeden van een moeder wier bezorgheid haar trots en haar vooroordelen had overwonnen en die mij nog iets kon leren over opoffering en liefde!

„Ik zal nog heel wat moeten leren,” zei ik.

„Dat zal je wel lukken,” antwoordde zij en ik voelde aan dat zij de dingen begreep die ik niet in staat was te zeggen.

„Ja, ja,” beaamde ik, „het moet mij lukken. Ik wil een echte heilige der laatste dagen worden. Ik wil dat mijn moeder trots op mij wordt.” □

(Dit verhaal is gebaseerd op echte gebeurtenissen in het leven van een jong meisje.)

Omslag:

Ouderling LeGrand Richards van de Raad der Twaalf:

(foto van Eldon K. Linschoten)

„Ik ben tot de conclusie gekomen dat slechts zij, die de lasten van de kerk dragen, degenen die in de kerk werken, weten hoe haar op prijs te stellen en van hoeveel waarde zij is.”

(Algemene conferentie van oktober 1938)

„Onder alle leiderschap in de wereld is er zeker niets dat vergeleken kan worden met dat van de kerk. Hoe veilig en geborgen zouden wij ons moeten voelen als wij de voorschriften en het voorbeeld van onze leiders volgen.”

(Algemene conferentie van oktober 1942)

„Je hoeft maar uit deze kerk te gaan om de macht van God die er in is aan te voelen . . . Als er iets is waarvan ik zeker ben . . . dan is het dat dit werk Gods werk is. Het is niet het werk van mensen. Het is het werk van God, de Eeuwige Vader, en het is zijn macht die er in is.”

(Algemene conferentie van april 1952)

„. . . Iedere man die het priesterschap draagt . . . behoort ernaar te verlangen deel te nemen aan het zendingswerk van de kerk . . . Iedere vader in Israël behoort zijn zonen op te voeden met het verlangen zending te worden . . . Het priesterschap dat wij dragen . . . is meer waard dan alle rijkdommen en al het succes van de wereld. Waarom zouden wij onze kennis niet willen delen met degenen die de waarheid niet kennen en het mogelijk voor ze maken om de heerlijke zegeningen die ons deel zijn als leden van deze kerk ook te ontvangen.”

(Algemene conferentie van oktober 1953)

Ouderling LeGrand Richards

B.D.S. CHURCH
TRANSLATION SERVICES DEPT.
LIBRARY

JAN 25 1983